

juliol 1996 núm. 169 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

100 cl.

25% vol.

XARO P
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Bezars
Ignasi Barceló	Celso Calviño
Llúcia Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Antònia Font
Damià Duran	Joana Font
Bartomeu Font	Maties Garcies
Catalina Garau	Miquel Janer
Antoni Ginard	Coloma Julià
Franc Jaume	Benet Llompart
Antoni Llompart	Antoni Montserrat
Llorenç Mascaró	Maties Mut
Francisca Mut	Guillem Oliver
Miquel Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Joan Socies
Jerònia Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdura	Francesc Verdura
Miquel Barceló	

SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana

Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Un estiu per aclarir les incògnites

Ja som a l'estiu. Tothom comença a planetjar les vacances i les platges i cales de la Mediterrània són plenes de cossos a la recerca del sol i de l'aigua.

"Lluçmajor de pinte en ample" també se suma a aquest descans col·lectiu i treu, com sempre, el número de juliol-agost perquè ja se sap: "A l'estiu, tota cuca viu".

Hem arribat a les temperatures elevades després d'un hivern dur i cruu: canvi a la presidència del Govern Balear, un tancament apressat del Col·legi Públic, una fusió forçada dels Instituts d'Ensenyament Secundari, el "Pere de Son Gall" i el "Maria Antònia Salva", tot un enrenou al si del C.D. Espanya de Lluçmajor ... De tots aquest temes, la publicació que teniu a las mans se n'ha fet ressò amb l'objectivitat que la caracteritza.

La veritat és que els mesos de més calor són els que passen més aviat. I que no ens temerem i temdrem el setembre aquí. I quan arribi, on aniran a escola els nostres fills i filles?. Com es desenvoluparà la unificació dels instituts de Secundària?. Aconseguirà el C.D. Espanya començar una nova singladura sense pressions de cap tipus?.

Desitjam que aquests interrogants s'aclareixin aquest estiu perquè una Comunitat que vol ser moderna i progressista, que és a les portes del 2000 i l'eslògan de la qual és "Un projecte de país" no es mereix cap dels tractaments al qual és sotmesa actualment. ◆

Plenari de l'Ajuntament (24-VI-96)

Absència i dimissió de Maria Nicolau Oliver

Arnau Tomàs

Dels pocs assumptes importants que es tractaren a la darrera sessió plenària amb caràcter ordinari, a l'Ajuntament de Lluçmajor, sobressurt la dimissió de la regidora del PP, Maria Nicolau Oliver, la qual ja no va assistir a la sessió, i tampoc no hem sabut els motius de la seva renúncia, que no va especificar a l'escrit ni tampoc qui la substituirà.

Contra allò que ja semblava costum, els grups de l'oposició només presentaren una moció, i va ser la del PSOE, instant a l'Ajuntament a manifestar la seva discrepància sobre les mesures adoptades pel Govern de la nació, amb el Reial Decret Llei del 5/96. Antoni Garcias va demanar al secretari que llegís l'esmentada moció redactada en català, la qual cosa va suposar un mal glop per al secretari, castellanoparlant. Garcias va especificar clarament el motiu d'aquesta moció, en dir que aquest Decret Llei d'àmbit urbanístic lleva als Ajuntaments turístics, com és el cas de Lluçmajor,

una important font d'ingressos, perquè el 15% de l'aprofitament mitjà per als consistoris, passa al 10, sense que tinguin cap compensació, i això afavoreix els empresaris.

El regidor d'Urbanisme, Joan J. Jaume, en enunciar que el seu grup votaria en contra de la moció, va dir que aquesta nova Llei és conseqüència d'allò que es va prometre al programa electoral del PP, i contradient el que varen expressar els socialistes, la mesura va encaminada a abaratir el sòl i la compra de vivendes per als més necessitats. Antoni Llompart, regidor del PSM, va anunciar el vot a favor de la moció i va afegir que el Decret és una mesura "neo-liberal del PP, que va en contra dels ajuntaments com el nostre i només afavoreix els empresaris i especuladors i el creixement desordenat de les urbanitzacions".

Amb el vot en contra dels socialistes i amb l'abstenció del PSM va ser aprovada una nova convalidació de despeses per al pagament de factures endarrerides. El regidor d'Hisenda, Lluç Tomàs,

va dir que aquestes seran les darreres convalidacions, gràcies als positius treballs que la nova Intervenció realitza, i l'eficàcia dels serveis comptables. A. Garcias es va congratular d'aquesta promesa de posar fi a aquesta pràctica abusiva de la Llei, però "com que no n'estam segurs, votam en contra".

Sense discussions, es varen aprovar aquests altres temes de l'ordre del dia:

- Nomenament d'un Interventor per a l'Empresa "Sosegur S.A."
- Concessió de subvencions als Col·legis.
- Aprovació de concurs per al menjador de la Guarderia Municipal de s'Arenal.
- Aprovació del projecte de compensació del sector industrial del Polígon de son Noguera.
- Amb caràcter d'urgència i fora de l'ordre del dia, va ser aprovada la compra d'aigua per abastir el dipòsit regulador de son Verí. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

ESPECIAL COMUNIONS

PULSERES, ARRACADES,
CADENETES, MEDALLES...

Visitau-nos i comprovareu
els bons preus

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Presentació del llibre "Lectures de Maria Antònia Salvà"

Sebastià Cardell

El dimecres, dia 19 de juny, a les 22 h. va tenir lloc, a la sala d'actes de l'Ajuntament, la presentació, a la nostra ciutat, del llibre *Lectures de Maria-Antònia Salvà*, número 3 de la col·lecció "Biblioteca dels Sants Oliver", editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat en coedició amb el Departament de Filologia Catalana de la Universitat de les Illes Balears. Intervengueren en l'acte els Srs. Joan Mas i Vives, catedràtic de literatura catalana de la UIB, i Miquel Sbert i Garau, doctor en filologia catalana.

Aquesta presentació fou presidida per la Regidora de Cultura de la nostra localitat. Obert l'acte, féu ús de la paraula el Sr. Mas i Vives que ens explicà com va néixer la col·lecció "Biblioteca dels Sants Oliver" i els objectius que es proposava. Fins ara ha publicat quatre números amb els títols següents: *Josep de Togores i Sanglada, comte d'Aiamans* (1767-1831), *Biografia d'un il·lustrat liberal* (Joan Mas i Vives), *Estudis de crítica literària* (Miquel Dolç), *Lecturas de Maria-Antònia Salvà* (a cura de Lluïsa Julià Capdevila) i *Onomàstica i literatura* (Joan Miralles Monserrat).

El Sr. Sbert i Garau ens parlà del contingut del llibre *Lectures de Maria-Antònia Salvà*, escrit per diversos

especialistes i que situa l'obra de la nostra poeta, figura cabdal en la literatura catalana moderna, en el conjunt de la intel·lectualitat de l'època. Esmentà també com el nostre Ajuntament, tot avaluant la seva obra, havia publicat una *Selecció de Poemes per a ús de les escoles de Llucmajor* (Joan Pons i Marquès, 1966 -reeditada diverses vegades); La Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, "La Caixa", amb motiu del cinquantè aniversari de la seva sucursal a Llucmajor, subvencionà *Selecció de Poemes amb un apèndix de proses i traduccions* (1980); l'Obra Cultural de Lluc-

major donà a la impremta *Maria A. Salvà 25 anys després. Estudis i comentaris* (1983), en commemoració del seu traspàs i l'any 1990, essent Maties Garcias Salvà, Tinent de Batlle d'Educació i Cultura, va néixer una nova col·lecció de publicacions Il·lucmajoreres centrada -com diu el Sr. Garcias- en la figura i obra literària de Maria Antònia Salvà, amb el nom de "Papers de l'Allapassa" i fins avui se n'han publicats sis volumets.

El Sr. Sbert ens llegí paràgrafs escollits de quasi totes les obres esmentades que ens van demostrar com calia entendre i valorar la figura i obra de la nostra poetessa.

La revista "Llucmajor de pinte en ample", sempre atenta a la producció literària de Maria Antònia, es va fer ressò de la publicació del llibre, motiu de l'acte, i publicà, en el seu número 167, p. 14, maig 1996, un article firmat per Maties Garcies. ♦

Recollida selectiva

El Club Nàutic de s'Arenal va ser el primer punt de recollida selectiva que va ser instal·lat al nostre terme municipal. Fa uns anys quan només es parlava d'aquesta possibilitat de recollida de deixalles, es duia a terme un pla experimental amb la Conselleria d'Obres Públiques.

Els fruits que han donat aquestes mesures juntament amb d'altres, han fet possible que els pantanals i les aigües ho hagin notat favorablement.

La instal·lació d'una màquina per buidar les aigües olives de les sentines s'ha fet notar sobretot en la transparència de les aigües portuàries.

En reconeixement a aquesta bona tasca desenvolupada pel Club envers la conservació i millora del medi, li han concedit la bandera blava per a ports esportius. ♦

TALLERS MARINA
AGENT OFICIAL PEUGEOT

PEUGEOT 306

ZURICH **PEUGEOT**

306

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Fi de curs de l'Escola de Música: vuit anys després.

Bartomeu Prohens

Fotos: C. Julià

A finals de maig es començà a cercar una data adient per tal de celebrar el fi de curs de l'Escola de Música. Tradicionalment l'Associació "Amics de la Música" havia triat el primer diumenge del mes de juny, però en aquesta ocasió tot eren problemes. Que si primeres comunions, que si altres concerts, que si el Corpus, exàmens, viatges... En definitiva, a la fi es decidí que el concert se celebraria el 23 de juny, a les sis de l'horabaixa al pati del col·legi de Sant Bonaventura. Un escenari inhabitual i un dia també extemporani segons la pauta de sempre. Gairebé el solstici d'estiu, cosa que abans havia servit d'argument per tal d'aconsejar una altra data. El dissabte de Sant Joan semblava també intempestiu, poc aconsellable. Però el temps imposa els seus criteris. Una cosa era segura: seria ja l'estiu, i allò assegurava bon temps, sol, calor. En comptes de fer el concert dins el Convent se cercà un lloc a l'aire lliure, i es donaren instruccions als membres del Cor mixt: els homes anirien en camisa amb mànega curta, i sense corbatí. Faria mas-nega calor, i se cercava la fresca.

Poc pensàvem en les arbitrarietats climatològiques, tan imprevisibles. Malauradament la fresca arribà, però d'una altra manera, no com l'esperàvem. A les cinc els intèrprets ja s'havien concentrat per tal de fer el darrer assaig, i el Cor mixt fou retratat

Orquestra de Cambra i Cor mixt.

a la plaça del Convent, mentre una fi-níssima pluja -feia llamina- queia amenaçadora. Ja sabeu que la pluja no és ben rebuda quan s'ha de cantar. Molt manco agrada que la pluja arribi en el mateix moment de la interpretació, cosa que pot desmoralitzar. Això era el que alguns temíem. Unes tímidetes gotetes banyaren les partitures just abans de l'inici, però la sort féu que la cosa no anés més lluny. L'estiu començava amb un excés de fresca, però el concert es pogué dur a terme sense pluja.

Què es pot escriure que no sigui una repetició del programa? Com sempre una breu reflexió sobre els canvis experimentats des del primer assaig de concert de fi de curs, el 29 de maig de 1988 a Ca na Verda. En aquella ocasió mancava encara tota la infraestructura. Els "músics" foren

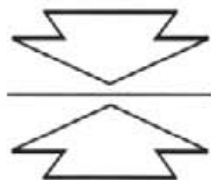
al.lots i al.lotes molt joves, i les interpretacions es limitaren a demostrar l'aprenentatge individual. No es podia presentar cap agrupació perquè era un dels projectes per el futur, el projecte més important sens dubte. Uns nins cantaren una lliçó de solfeig en públic, dirigits per Andreu Julià, aleshores un jove d'uns quinze anys. En comptes de batuta emprà una antena metàl·lica, trencada i separada del seu lloc d'origen. Des de 1988 s'han fet moltes coses, i sobretot s'ha avançat cap a l'objectiu final, una gran agrupació coral i instrumental, basada en la composició de les orquestres simfòniques. Que no es digui que només és una il·lusió. Contestaria que gairebé és una realitat. Per un part l'Associació "Amics de la Música" és el motor d'una Escola encaminada a l'ensenyament de la música, i per mú-

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Conjunt Instrumental 1.

sica entenem sobretot la simfònica. És un criteri com un altre, però implica potenciar, centrar els esforços en els grups de cambra -la corda és l'ànima, i això en molts de sentits- i en els conjunts instrumentals. Sense oblidar la lluita per tal de renovar el Cor mixt, cercar d'alguna manera una renovació progressiva que es basi en la Coral Infantil. Veurem si ho aconseguim! El problema és la possible dispersió dels alumnes, els quals quan es fan

grans poden tenir la temptació de cercar altres opcions fora del poble o bé, si deixen els estudis musicals, poden pensar que han quedat exclosos del cercle, cosa falsa.

El concert començà amb el que és, ara per ara, un dels èxits i orgulls de l'escola: l'Orquestra de cambra. Després Orquestra i Cor mixt interpretaren "I Ave verum" de Mozart. Això pot donar la mesura del que es pot arribar a fer a Lluçmajor. A partir

d'aquest moment hi ha una línia d'acció, que basa les seves esperances en fets com l'existència de la Coral infantil -que sorprengué amb una afinaçió que s'acostava a la perfecció, sempre utòpica en tots els casos-, els grups més joves de percussió i els dos Conjunts instrumentals.

Una reflexió final. L'al·lot que dirigí fa ara vuit anys els alumnes de solfeig s'ha convertit en un vertader professional de la música. Andreu Julià rebé una gran sorpresa. Havia treballat -i fet treballar!- molt per aquest concert, començant per les mateixes adaptacions de les partitures de Lennon i Mc Cartney. En el moment de la veritat els joves músics es negaren a començar, i Andreu els mirà amb sorpresa. Què succeïa?! Andreu mirà el públic, cercant l'explicació. Tot allò era l'èxit d'uns dels secrets més guardats de la història. Els alumnes havien sabut esperar el moment de la sorpresa, sense fisures, sense ni tan sols fer que el seu director pogués sospitar. El secret era que els alumnes havien comprat una batuta per tal que Andreu pogués dirigir amb la professionalitat que mereix. Hi ha una gran diferència entre una Escola dedicada només a les tasques acadèmiques i un club d'esplai. Ens agrada pensar que entre les dues opcions podem situar l'Escola de Música de Lluçmajor, perquè aquesta Escola és la diferència. ♦

Conjunt Instrumental 2.

Recordam que la matrícula pel curs que ve, estarà oberta de dia 2 al 13 de setembre tots els horabaixes a l'escola.
El curs començarà el dilluns dia 16.

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

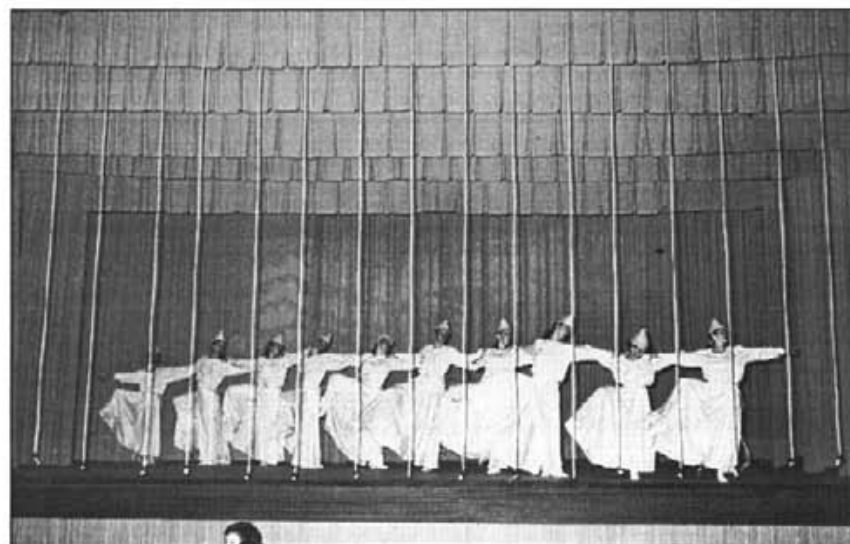
Festival de dansa

Alumnes de 1r curs.

"Port de Bras" amb música de Delibes. Alumnes de 3r curs.

Cants espirituals amb música de Peper Kader.

C.Julià

El passat dia 19 de juny es va celebrar al Teatre Recreatiu el Festival de final de curs de l'Escola de Dansa de Lluçmajor.

Amb paraules de la directora de l'Escola, Paloma Dopico, s'hauria de destacar d'aquest festival l'actuació de les alumnes de 3r curs. "He escollit aquest 3r curs per presentar el calentament sencer, la barra (ja sé que ha estat massa llarg) però volia que la gent pogués veure la dificultat que suposa la preparació. L'he escollit perquè aquestes nines són les úniques formades per jo des del principi; començaren a l'edat essencial, i sé que en un futur de deu anys, d'aquesta classe en poden sortir bones ballarines.

L'Escola de Dansa té cada vegada més acceptació, hi ha molta gent animada. És l'única escola de Lluçmajor on es donen classes d'Step, i la gran il·lusió de la directora de l'Escola és la d'aconseguir que una de les seves alumnes de Lluçmajor formi part del Ballet Nacional. ♦

"Pas de dos" amb música de Cournand.

Inesperada dimissió de la regidora Maria Nicolau

Text i Fotos: Tomeu Sbert

Un any just ha durat com a regidora de s'Arenal, dins l'Ajuntament de Llucmajor, Maria Nicolau Oliver. Ha estat inesperada la seva dimissió ocorreguda a finals d'aquest passat mes de juny. La regidora no ha volgut fer declaracions i ha manifestat a aquesta revista que els motius que l'han empenya a dimitir són particulars, familiars i de massa manca d'atenció al seu negoci de venda de mobles, que regenta des de fa 14 anys; abans, amb el seu marit, Jaume Cabot, havia portat 13 anys una hamburgueseria. Era suficientment popular per anar de primera a la llista, pel que fa a s'Arenal. Va ocupar el cinquè lloc de la general, mentre que F. Gómez ocupava el vuitè. Tots dos passaren a formar part de l'actual equip de govern municipal. La pressió, camí de la depressió, pot haver estat un dels principals motius pels quals la regidora ha dimitit. Conèixer s'Arenal, estimar-lo, ser persona en que es pot confiar són virtuts que reuneix la ja ex-regidora del PP. Segurament na Maria va pensar que ser regidora era una altra cosa. No vol parlar-ne, per ara. Ho farà algun dia? Sigui com sigui, festes passades, coques menjades. Ha dimitit i hi tenia tot el dret. Sort i encerts desitjam a la persona que la substitueixi.

Pregó de festes

El pregó de festes de Sant Cristòfol d'enguany anirà a cura de Josep Oliver Martí, president de la CAIB i de l'Associació d'Hotelers de s'Arenal, convidat pel mateix batle Gaspar Oliver. El presentará Pere Canals, i l'acte se celebrarà a l'antiga capella.

Reedició d'una monografia de l'església

Una "Monografia del Temple dedicat a Nostra Senyora de la Lactància", escrita per Mn. Sebastià Guasp, publicada el 1975, és reeditada amb motiu del Centenari de l'antiga Capella. S'hi ha afegit una interessant recopilació a càrrec de l'historiador i cronista oficial de Llucmajor, Dr. Bartomeu Font i Obrador. Tot seguit recollim unes frases del Dr. Font:

"El començament del passat a s'Arenal, és a dir, els seus inicis, és la seva Església. Ella és la verdadera mare del poble. Cada vegada que contemplam aquell venerable monument, salvat de la destrucció com a llegat permanent a les futures ge-

Maria Nicolau, al davant de la Banda de Cornetes i Tambors, de la qual fou fundadora.

neracions, sentim vibrar amb força el nostre cor. En la seva humil grandesa hem donat ales als nostres ideals i esperances".

S'han inclòs diferents fotografies, apart de les publicades ja en el llibret del 75, que es repeteixen.

Arribada del Sr. Bisbe

El dia 12, centenari de la benedicció de l'església primitiva i nocces de plata de la també benedicció del nou temple, hi haurà actes religiosos solemnes. Presidirà i concelebrarà una missa el propi Sr. Bisbe de Mallorca, D. Teodor Ubeda, amb assistència de les autoritats.

Presentació

Un dels actes culturals de les festes de Sant Cristòfol consistirà en la presentació del darrer tom escrit pel P. Joan Llabrés Ramis i el professor Jordi Vallespir Soler, "Arts i oficis d'antany".

Notícies breus

- Josep Gual Bonet, fins ara president en funcions de la UD Arenal, no vol ser el màxim responsable els propers 4 anys. Ara es parla de Ramon Reus.

- El batle Gaspar Oliver es va reunir dimarts dia 25 amb els hotelers de s'Arenal-Llucmajor. La reunió va mantenir moments de tensió, ja que els hotelers demanen més atencions i més millores a la zona.

- L'anunciada vaga d'hosteleria es va desconvocar al darrer moment. Fou un encert. Si la corda, s'estira massa, se sol rompre.

- El Bàsquet-Arenal, que aquesta darrera temporada ha jugat els partits de casa al Polisportiu Municipal llucmajorer de s'Arenal, ha hagut de cercar un recinte adequat a s'Arenal-Palma.

- Els treballadors pioners de l'hotel Biarritz, inaugurat l'any 1956, es reuniren en una diada d'amistat. Hi assistiren una trentena de companys, al restaurant de Ca'n Pep del Club Nàutic i va ser un dia ben emotiu amb nostàlgia records, "batalletes", anècdotes variades, sota la coordinació de l'ex-director, Bartomeu Sansó. El Biarritz va ser enderrocat l'any 1975 per fer-hi un bloc d'apartaments.

- Va morir Joan Amengual Mir, ex-director de l'hotel "Tal". Que descansi en pau.

- Les instal·lacions d'"Aquacity", enguany es veuen tant o més animades que altres anys.

- Un campionat del món de vela tindrà per escenari les nostres aigües, aquest mes de juliol. Organitzat pel Club Nàutic. Serà un esdeveniment d'especial importància i ressó. ♦

Quatre mots

Paquita Cañellas, una gran veu

Catalina Font
Fotos: Vidal

- Per què cantes?

- Perquè ho duc a dins, del néixer i això necessita sortir i connectar amb el públic. M'agrada sortir "a palo seco". Si algun dia pogués sortir a cantar amb una gran orquestra, vestuari adequat... seria massa.

- Quin tipus de música cantes i on?

- Cancó mallorquina (tonades populars), cançó sudamericana (d'arrel hispana) i coples andaluses (poesia de Rafael de León).

Particip per tot on em conviden. A les festes de la III Edat, acompanyada pels músics J.Xamena i B.Bergas, cant amb el "Cor Mitx" dels "Amics de la Música", a través de na Carme Roca he participat en diversos recitals, també a s'Arenal. També he cantat i/o recitat a diverses galeries d'art (Horrach-Moyà), al Teatre Principal, quan se celebraven els "Jocs Florals", he recitat "La Colcada" amb motiu de la Festa de l'Estendard, durant molts anys vaig formar part de la famosa Coral de Llucmajor, dirigida per Miquel Janer...

- Ets cantant o rapsoda?

- Crec que faig un poc de tot. Les dues coses m'estiren: cantar i recitar. En moltes ocasions jo elegesc la música que vull per acompanyar-me (guitarra, piano) als meus recitals. La combinació de música i poesia pot ser perfecta. He incorporat poesia de Maria A. Salvà, de Costa i Llobera i he combinat el vers amb les tonades populars (jotes, mateixes...).

- Et consideres autodidacta?

- No del tot. He anat a classes de cant amb na Dolors Verger, m'han dirigit grans directors com el pare Julià, en Miquel Janer, en Sebastià Melià i tots m'han ensenyat.

Impostar la veu és una qualitat que s'ha d'aprendre, però considerar que a l'hora de cantar cançons populars hi has de posar allò que et surt de dins, és a dir, convé sacrificar la impostació per donar més expressivitat a allò que cantes. ♦

10

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**PORT
AVENTURA
14.950' -
NINS: 7.000' -**

2 dies + cotxe + Entrades 2 dies

Tarifes especials
vols llarga distància

LLENCERIA
Llaços i Botons
MERCERIA

COSMETICA
PERFUMERIA
REGALS
ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - C/. Convent, 34 - Tel. 66 23 33
(Llucmajor)

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

“Ses Escoles: recta final”

Al llarg d'aquest darrers mesos s'han anat donant tot tipus de notícies i opinions, tant als mitjans de comunicació de la Comunitat com locals (premsa, TV...) en relació al que seria més convenient de fer amb l'edifici escolar de l'arquitecte Guillem Forteza, que es construir en temps de la República, més conegut popularment a Lluçmajor amb el nom de “Ses Escoles”.

Aleshores es prometia, per part de l'adminis-

tració central (MEC) unes escoles que respectarien la idea original de G.Forteza.

Per tal que els interessats en el tema puguin jutjar per ells mateixos, ara que ja es coneix l'avantprojecte, hem considerat adient fer una anàlisi comparativa de les escoles que tenim (A), les que podríem tenir (B), amb una despesa d'uns dos-cents milions i les que ens volen construir (C), de devers 300 milions.

Per a fer-ho seguirem les pautes que aconsella el Manual per a la redacció de Projectes on diu: “A la redacció de projectes seran factors a considerar els econòmics, socials, administratius i estètics”. També hi tindrem en compte, a més, els pedagògics.

A l'hora de comparar l'escola B amb la C s'ha de tenir en compte tota la llista d'instruccions de la Junta de Construccions per a la redacció de projectes de construcció de centres públics, la qual esmenta al punt núm. 1.1: “Els centres d'educació infantil seran sempre d'una sola planta”.

Al projecte B totes les aules són a la planta baixa. Al plànol del C n'hi ha 4, d'educació infantil, al primer pis.

El punt 1.5 declara: “Es consideraran aconsellables les formes rectangulars i diàfanes, perquè permeten major grau de flexibilitat en la disposició del mobiliari i en la utilització alternativa dels espais anomenats”.

Al projecte C, el menjador i el gimnàs no compleixen aquestes recomenacions.

El punt 1.7. resa: “El centre haurà de ser accessible per a minusvàlids motòrics en totes les plantes de l'edifici. Es projectaran rampes a tots els

accessos del centre, així com un ascensor en centres de més d'una planta per a ús exclusiu de minusvàlids i de professors”.

Al projecte B l'ascensor no és necessari, però al C, sí. Tot i això, als plànols no es preveu on posar-lo. A més, compleix la funció social d'una escola d'integració més l'opció B que no la C, i més si se té en compte que els corredors de la primera són de 3 m. d'amplària mentre que els de la segona només fan 1,5 m. cosa que dificulta la mobilitat dels alumnes que van en cadira de rodes, dels quals n'hi ha al centre que ens ocupa.

Els factors administratius estan ben resoltos en les dues possibilitats.

Els estètics, no sabem quin són, perquè no gaudim dels plànols de l'alçada però per fer-nos una idea no seria aventurat comparar les construccions escolars que s'han fet els darrers 11 anys (Llei Orgànica 8/1985) i les de l'arquitecte Forteza.

Les instruccions també diuen que “Per raons d'economia, de construcció i de manteniment, no són aconsellables edificis de planta molt dispersa”. El motiu pel qual s'aconsella planta baixa i pis, és exclusivament per qüestió econòmica així com ho és la qüestió de les dimensions de les au-

les de 45 m² (1,5 m² per alumne) en lloc dels 70 m² que tenen les que ja es troben construïdes.

Els tècnics consultats (arquitectes, aparelladors i constructors) diuen que la restauració i ampliació de l'edifici és tècnicament possible i econòmicament aconsellable, perquè representaria per a les arques públiques un estalvi d'uns 100 milions de pessetes i les necessitats pressupostàries del Govern no ens permeten aquestes alegries.

També el factor temps aconsella la remodelació la restauració en comptes de l'enderrocament i la nova construcció perquè això faria que unes obres que es signen en un termini d'execució d'uns 2-3 anys fos substancialment inferior.

Som a la recta final per prendre una decisió o una altra, i és el Ministeri, que aquests mesos d'estiu hauria de prendre la decisió definitiva. Esperam que sigui la més encertada i que tres o quatre generacions properes puguin gaudir d'un escoles de qualitat en tots els aspectes, i també en els pedagògics i socials i no hagin de sofrir durant dècades les conseqüències d'una decisió errònia. ♦

Redacció

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrat, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, s.a.

- Embolits
- Cuixols
- Formages

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

Anàlisi comparatiu de diferents opcions del C.P. de Lluçmajor

18 unitats. (6=12). 450 llocs escolars

	Plànol A (Actual)		Plànol B (Opcional)		Plànol C (M.E.C.)	
	No.	M2.	No.	M2.	No.	M2.
A) INFANTIL						
Aula	4	280	6	420	6	300
Vàters alumnes	1	22	1	30	1	47
B) PRIMÀRIA						
Aula	15	1050	12	840	12	540
Aula petit grup	-	-	3	65	4	80
Aula usos múltiples + Taller polivalent + música.	1	153	1	153	1	180
Biblioteca	1	70	1	50	1	30
Aula gimnàs	-	-	1	240	1	300
Vàters alumnes	4	94	4	94	3	62
Vàter minusvàlids	1	5	1	5	-	-
ZONA ADMINISTRACIO						
Direcció	1	14	1	14	1	15
Cap d'estudis	-	-	1	14	1	15
Secretaria	1	14	1	23	1	28
Sala professors	1	26	1	42	1	40
APAS + Assoc. alumnes	-	-	1	17	1	20
Vàter professors	2	10	2	10	1	8
SERVEIS COMUNS						
Magatzem	1	16	1	20	1	18
Vàter per. no docent	-	-	1	4	1	2
Calefacció	-	-	1	25	1	20
Contenidors	-	-	1	6	-	-
Cambra neteja	1	2	1	6	1	3
Cambra deixalles	1	7	1	6	1	3
Vivenda conserge	1	102	1	102	1	97
ESPAIS COMPLEMENTARIS						
Menjadors	2	220	1	245	1	300
Cuina	1	45	1	62	1	64

TRETS MES SIGNIFICATIUS: El projecte "B" té les aules més espaioses (70m2) i totes planta baixa. El "C" (45-50 m2). El cost estimat del "B" és d'uns 100.000.000 de pts. menys que el "C". ♦

FOTO CLAR Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Lluçmajor

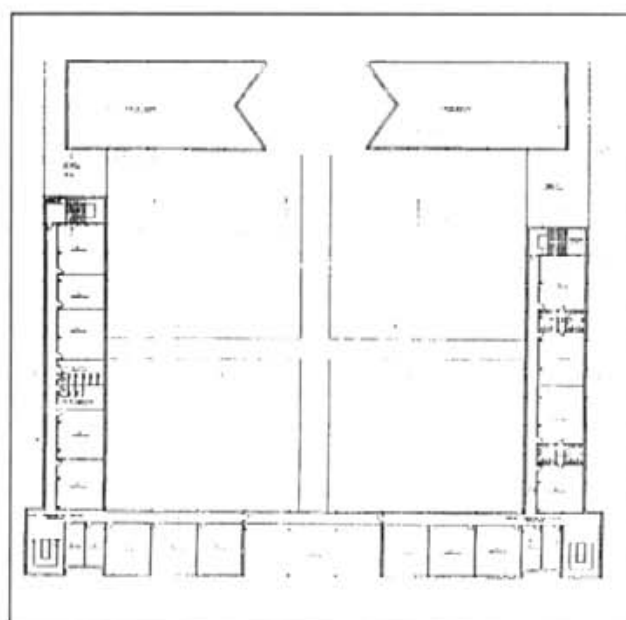
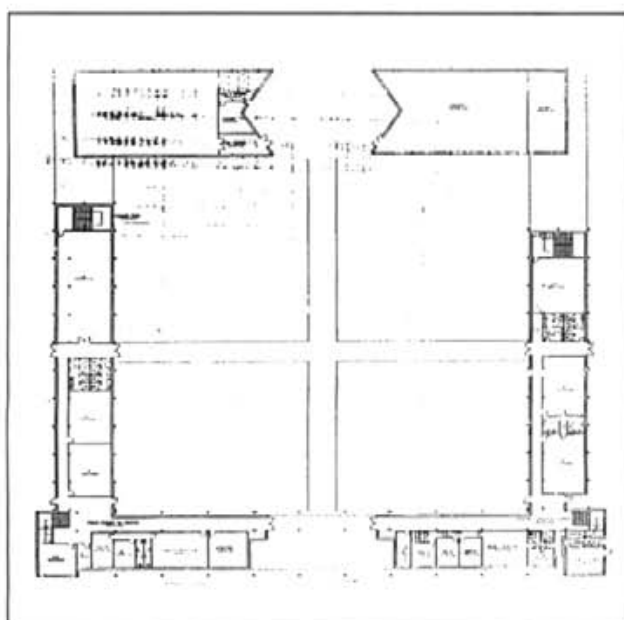
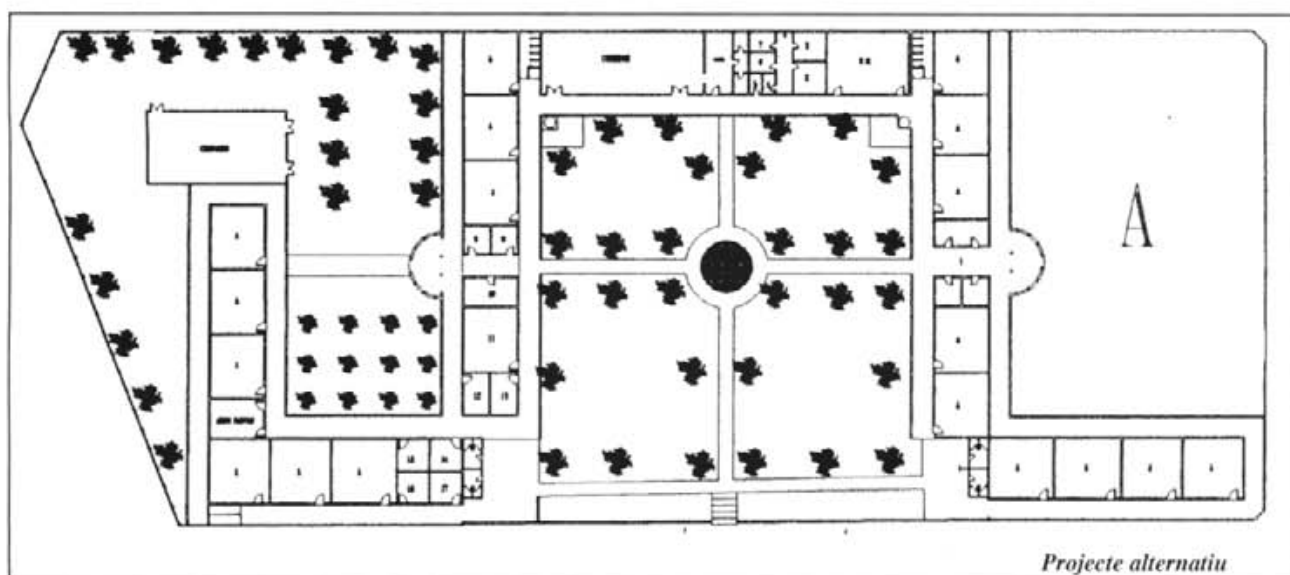
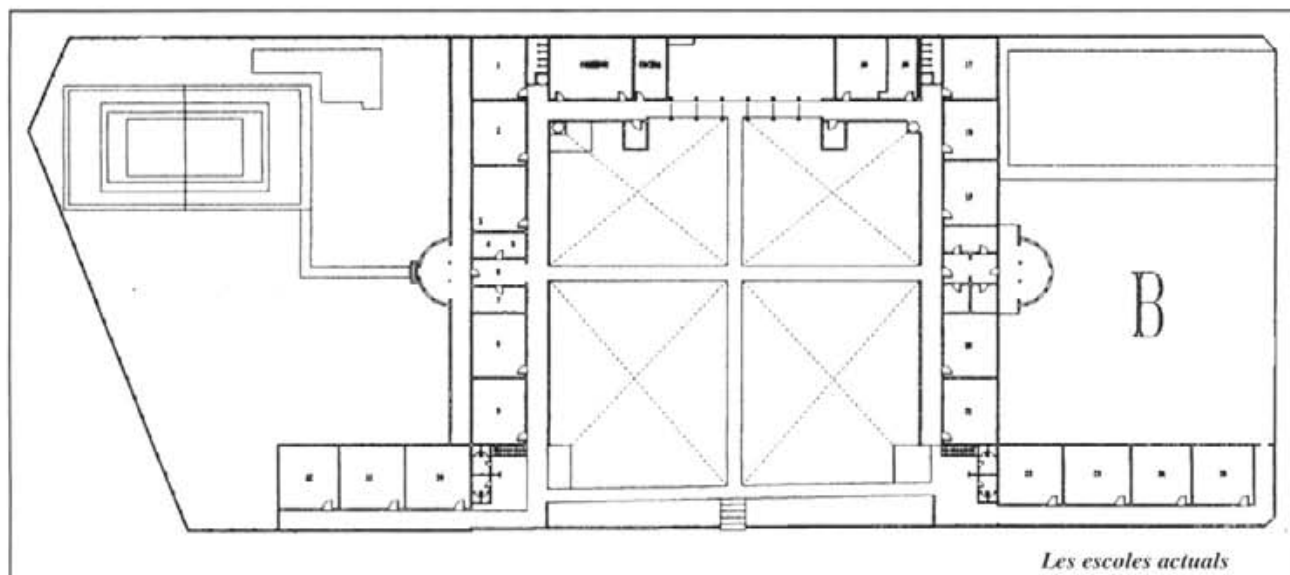
ANTÒNIA ISERN

major

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

“Ses Escoles” vistes per l'Ampa

Des de fa un parell de mesos les planes d'aquesta publicació dediquen bona part del seu espai a parlar de “Ses Escoles”. Són molts els articles d'opinió i fins i tot un editorial que n'ha parlat. Un centre nou o una restauració? Conservem l'edifici per a uns altres fins o l'enderrocam i feim un centre escolar? Serviran els prefabricats com a solució provisional? Fins quan, aquesta provisionalitat? S'hagués pogut dur d'una altra manera, aquest tema? Aquests i molts altres inte-

rrogants són en boca del poble. Però hi ha un col·lectiu que hi té molt a dir, ens estam referint als pares i mares d'alumnes de “Ses Escoles”. És per això que ens hem posat en contacte amb el president de l'AMPA.

Ell és n'Antoni Coll Orvay. És llicenciat en Dret i Registrador de la propietat; té 35 anys i des del mes de novembre de 1994 ostenta el càrrec de President de l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes del Col·legi Públic “Rei Jaume III” de Lluçmajor.

C.Font

Foto: C.Julià

-Quina informació teniu sobre l'escola?

-Els esdeveniments es varen iniciar el novembre de 1994, ens va preocupar sobremanera un informe al qual tenguérem accés de forma quasibé accidental, del qual es despenia que les jàsseres estaven en mal estat. Acte seguit vàrem iniciar, amb la inestimable col·laboració de l'arquitecte i membre de l'AMPA, Francesc Garau, un estudi profund de l'estructura de l'edifici. Un estudi que, malauradament no sols va confirmar el que intuïm sinó que va anar molt més enllà. No hi havia cap dubte que l'edifici tenia un coeficient de seguretat molt més baix del que era preceptiu, això lligat a la pròpia autoritat dels fets (esbucament d'una escala i d'una glorieta) va fer que instàssim immediatament de les dues administracions afectades (ministre i ajuntament) que es prenguessin les mesures de conservació necessàries. El MEC, abans de tot, i com que no podia ser d'una altra manera, es va voler assabentar de quin era l'estat real de l'estructura; això va fer que se succeïssin visites de distints tècnics de la pròpia Direcció provincial i del departament responsable de l'estudi de les patologies estructurals dels edificis públics (CEDEX). Aquell llarg camí que recorreguérem amb el MEC i ajuntament i que va passar per moments molt tensos, fins al punt que en un determinat moment aquí on semblava que el MEC volia ajornar el tema, decidírem aixecar Acta Notarial per a partir d'aquí interposar acció judicial de tancament de l'escola, anomenat “interdicte d'obra ruïnosa”, la qual cosa no va ser necessària perquè el MEC va donar resposta a allò que semblava una situació d'aturada.

El MEC no ha segrestat l'AMPA.

-Quan va començar a clarificar-se aquesta situació?

-Al mes de juny del 95, quan en primer instància es va prendre la decisió per part de les dues institucions de firmar un conveni per a la reforma de l'edifici, conveni que s'havia de signar el mes de setembre següent. No obstant això, sobta-

Antoni Coll Orvay

dament el MEC va decidir motu proprio no firmar el conveni i assumir íntegrament el cost de les obres, i aquí es va diluir la possibilitat de reforma de l'edifici, tota vegada que a nosaltres ens constava que el criteri del MEC era el de substituir-lo. Per molt que ara es pretengui fer-ne responsable l'AMPA, no cal ser molt assenyat per veure que la nostra capacitat de pressió cap al MEC no arribava fins al punt de furar la decisió a qui té el poder polític. Dit això, vull lamentar les afirmacions gratuïtes i desconsiderades fetes cap a nosaltres com allò de “L'AMPA està segrestada pel MEC, la prudència hipòcrita, els pares estan obsessionats per la seguretat dels seus fills”. Als autors de les esmentades afirmacions, em veig amb l'obligació de dir-los que el batec del cor social es manifesta de moltes maneres i que la societat civil és alguna cosa més que no els partits polítics, que si bé són importants, no són en cap moment l'únic camí d'expressió social.

-Com valorau el tancament del Centre?

-El valoram, com ja hem manifestat públicament, com una mesura encertada. Ja he comentat que en determinats moments les converses semblaven aturar-se i

va ser quan pressionàrem el MEC en aquest sentit. Els nins no podien continuar a “Ses Escoles” després que, fins a sis tècnics qualificats, cap d'ells no reconegués que en qualsevol moment es podia produir un col·lapse en alguna part estructural de l'edifici. “Val més sa que guarda que sa que cura”. Que s'havia d'haver pres abans, aquesta decisió? No ho sé; és possible.

No ens agrada l'actual avantprojecte

-És partidària l'AMPA de la restauració o de la substitució?

-L'AMPA va ser la primera que va demanar la restauració de l'edifici, fins i tot va presentar un avantprojecte elaborat per F. Garau. La proposta fou rebutjada i oferida, a canvi, la substitució. El que sempre vàrem tenir clar és que la nostra responsabilitat com a representants de l'Associació ens exigia assumir aquesta alternativa, conseqüència d'això avui hi ha una partida de quasibé tres-cents milions de pessetes per a la substitució.

Així les coses, en absolut no es correu l'afirmació que nosaltres hem promogut l'esbucament, és rigorosament fals. Ara bé, el que sí és veritat és que hem manifestat i ho repetirem sempre, que cal anar amb cura, ens encanta la idea de la reforma de les Escoles, però des d'aquí vull dir a totes aquelles veus que ara se senten en contra de la substitució que no es quedin amb l'anècdota i que al mateix temps que proclamen el seu parer, vagin fent feina per aconseguir el canvi de finalitat de la partida i el començament de les obres dins el termini avui previst. El contrari seria allò de “ni come ni deja comer”.

-Us satisfà l'actual avantprojecte?

-En principi s'han respectat els condicionaments que vàrem demanar. Ara bé, dit això, el projecte es pot millorar. El projecte no es agrada.

-Què passarà amb aquesta situació de provisionalitat?

-En cas de substitució de l'edifici, la previsió és que les obres durin tres cursos escolars, mentrestant els nins hauran d'estar en aules prefabricades, però el que no es pot continuar és la situació que han viscut i sofert l'alumnat i el professorat per tal d'acabar aquest curs escolar. ♦

Quaderns de Fum Major

Esbarts de papallones per a un pam d'aula buida

Miquel Cardell

Que no heu vist les papallones? Venien de migjorn, i algú diu que les va veure sobrevolant la mar. Jo vaig trobar-m'hi tornant de Ciutat cap a la vila. L'horabaixa tenia una llum clara, nítida, i elles, a petits esbarts, com si algú les tiràs a grapades, sobrevolaven l'asfalt amb el seu volatejar erràtic i com a precari. I fràgil: moltes, colpejades pels vehicles, queien a l'asfalt i allà quedaven, aletejant encara, pètals groguencs d'una primavera efímera com totes, fulles daurades d'una tardor agònica. I així set o vuit quilòmetres, fins a les rondes i als carrers de la vila. Tenia, aquell horabaixa quasi estival, la bellesa inquietant i ambigua, surrealista, dels somnis.

Després, quan passaren coses semblants als llocs que ens expliquen el món per les pantalles, des del seu punt de vista, la feta s'explicava en les peculiaritats meteorològiques que aquest any presenta: important pluviometria fins ben avançada la primavera, i immediates temperatures estivals. Un amic em deia que alguna d'aquestes onades migratòries venia del Sahara, on enguany ha plogut: així, com els ruixats d'arena finíssima i rogenca, les papallones ens haurien vingut a recordar la nostra realitat estrictament mediterrània. Un altre amic, amb la sabiduria i el

coneixement íntim de la terra d'anys de fer de garriguer em recordava que dels ous d'aqueste papallones en naixeran unes cuques negres i afamades, irrefrenablement empeses a menjar-se tot quant de verd trobin al seu abast: la roda dels cicles on vida i mort són quasi qüestió de punt de vista, les espines de tota rosa, bellesa i horror entrunyellant-se per sempre.

Gràcies a aquell espectacle inaudit, sia com sia, durant un grapat de dies, les converses han començat a la vila amb aquesta pregunta que sembla el començament de mil relats, el punt de partida d'una actitud vital: «Que no heu vist les papallones?».

D'aquesta manera, empès pel calendari que vola, hem vist arribar l'estiu, amb caldes imprevistes i fredors intempestives que ens permeten dir, com sempre, que el temps ha embogit, afegint-hi, coses del segle, que si l'ozó o la contaminació. Ara, que els experts diuen que les mesures que ha començat a aplicar el món fan prevenir que la catàstrofe atmosfèrica pot començar a pal·liar-se d'aquí a pocs anys: només, però, si a la exclamació hi afegim la prudència de posar-hi una mica d'esforç de part de cada un de nosaltres.

I amb l'estiu, el final de curs de les escoles i de les activitats, més nombroses que mai, que mantenen viu el caliu de la

15

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria
i espadenyeria

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

vida comunitària, i que si no tenguéssim escalivats els calls de l'optimisme ens podrien fer preveure graus majors de consciència per afrontar els reptes que el futur pressent.

De tots ells, com dues fotos a l'àlbum de la memòria aquestes imatges: Al pati de l'escola dels freres, on vaig consumir els anys d'una infantesa amb grisor, més travada que estimulada, però fent la viu-viu del créixer que va a la seva, sota un cel amb oronelles que no s'aturava d'amenaçar pluja, l'Escola de Música aplegava sobre un mateix escenari, cantant i sonant un bell fragment de Mozart gent de totes les edats: les veteranes i incansables cantants d'aquella Coral femenina que dirigia el mestre Janer devora nins de deu anys, fent reals els sons d'aquella missa que esdevenia així himne gloriós, profundament emocionant d'esperança i continuïtat, metàfora exacta i utòpica del nostre conviure.

Dos dies abans, el Camp de Futbol, dit també poliesportiu, però amb grades cubertes pel públic i piscines sense cobrir per la pràctica esportiva, els alumnes, mestres i pares de Ses Escoles ens trobàvem per tal de certificar amb festa, polos, donuts i fanta de pinya, les cançons del grup Retalls i les actuacions preparades espontàniament pels (i les, clar) alumnes, sobretot amb entusiasme, però també amb molt d'inevitable expressionisme sociològic. Tancàvem així amb prou pau i concòrdia un curs que ha estat especialment difícil. I ho fèiem sense poder deixar d'especular sobre uns cursos pròxims, sobre un futur immediat que no es presenta exempt de problemes, provisionalitats i alternatives complicades, que requeriran molt de seny, alhora que calma, ponderació -seny de bèstia vella!- i diligència, que no sempre s'avenen bé.

Perquè la veritat, és que ara, final-

ment, la qüestió de Ses Escoles preocupa, i la gent, cadascú des de l'angle dels seus interessos i idees, des del punt de vista de la pròpia sensibilitat, en parla i demana i ara què.

Llargament en tornàvem a parlar amb un amic, llucmajorer i qualificat professional de l'ensenyament, a la fresca de Gràcia, mentre l'horabaixa degradava els colors i esborrava les formes de l'immens paisatge, ample fins a la mar gran, més enllà de Cabrera, callada a l'horitzó, més enllà de la falda que el puig estén cap a la vila, verda i daurada de pinar, alzines, garrovers i daurada de rostoll, humana i natural en un equilibri de segles que trenca la vista de l'erupció d'urbanisme salvatge i tolerat, sense mesura, de les casetes que proliferen com el clam d'un ja està fet que pot anar a pitjor.

Amb xifres a les mans i els detalls de l'experiència dins les aules i en les fetes dels buròcrates i polítics del Ministeri establia el meu amic, que no fa feina a la vila, davant els meus ulls la comparança entre la realitat de l'espai que cada aula del centre ara tancat posa a disposició de mestres i alumnes i el que hi poden posar les aules que l'avantprojecte ministerial de noves escoles planteja, argumentant el mínim que la llei vigent disposa (que és realment una fita que no es pot superar per davall, i una teoria): restava d'aquesta quarantena de metres l'espai que ocupen indefectiblement els armaris i prestatges, el que ocupa la taula del mestre, el necessari per fer feina a la pissarra, i afegia al càlcul una altra xifra que sovint es veu superada: la dels vint-i-pocs nins per classe que sovint, les necessitats de la població i la flexibilitat de conveniències del Ministeri acaben elevant per damunt la trentena. I, de tot això, en resultava una situació de superpoblació i manca d'espais que qualificava, des de la seva experiència com a conflictiva.

És cert que, allà on hauríem d'usar la capacitat de pensar racionalment a llegir la realitat, sospesar-ne els detalls, les alternatives possibles i finalment establir el camí a seguir, els humans són afectats de primer deixar-nos dur per l'impuls o el sentiment i llavors, després, cercar els arguments racionals raonables per fer-ne una defensa versemblant. No sé si el meu amic ha fet aquest camí, empès pel seu interès en la conservació de l'edifici ara ruïnós.

Sia com sia, la seva argumentació, en termes de metres quadrats i qualitat d'ensenyament, em va resultar completament convincent. La meua conclusió, en aquest sentit, és que, fins ara, i en el sentit que he exposat, Ses Escoles ténen uns avantatges mals de discutir, i sia quina sia la decisió final sobre rehabilitar-les o construir un edifici nou, no hem de perdre de vista ni callar que aquesta no ha de significar una minva en cap aspecte que influeixi en la qualitat de l'ensenyament que reben els nostres fills i rebran després d'ells altres nins llucmajorers.

És cert que la Junta de l'AMPA va arribar a un acord amb el, ja cessat, Delegat del MEC: un acord que es basava en què el centre nou que s'aixecàs conservaria els trets bàsics del vell: no és tan essencial aquest tret arquitectònic i pedagògic de la superfície de les aules com el de les porxades o el pati central? Em sembla en aquest sentit, una reivindicació irrenunciable i prioritària a l'hora de qualsevol negociació.

És igualment cert que hi ha una decisió presa sobre les prioritats que s'han de defensar: una decisió de la plenària municipal. Aquests són detalls que s'hi han d'incloure per ser fidels a la seva lletra i el seu esperit.

La decisió municipal de tancar el

PERRUQUERIA

Finna

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

Mania Clara
Boutique

C/. Imprenta, n° 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

centre venia a eliminar la prioritària preocupació per la seguretat dels alumnes (i els professors). La decisió que ja ha anunciat públicament la Delegada del Govern d'invertir quaranta milions en instal·lar vint-i-una aules prefabricades dona a la inevitable provisionalitat el millor remei possible; però alerta: a cert indret d'Eivissa hi passaren dotze anys, a l'escola de campanya, vull dir que les provisionalitats en mans de l'aparell burocràtic de l'estat sabem quan comencen i res més.

S'ha de vigilar molt, s'han de lligar tots els caps possibles en aquest sentit. I més amb els anys de restriccions pressupostàries que ja són aquí. Ho dic perquè mentre la polèmica bull, el procés que mena a l'aplicació de les partides pressupostàries, que ho són per un edifici de nova planta, deuen fer el seu camí.

I el fet és que la representant del ministeri responsable de l'avantprojecte que coneixem, i que presenta unes carències que semblen majors com més s'hi pensa, es va manifestar, en una visita recent a la vila, ben intolerant amb la idea de canviar-ne ni un punt. Cosa que els pares podem interpretar com un incompliment per part del Ministeri de l'acord que ens lliga: un incompliment que ens allibera del compromís contret.

Solucionada la urgència que el risc establia, obert un període de provisionalitat acceptable, és hora de no badar. Com a pare, crec que qualsevol solució que no signifiqui perllongar aquesta provisionalitat ni perdre-hi en relació al que ja tenim, donant resposta a les moltes necessitats que l'edifici antic no satisfia es pot considerar. Només després d'això, o amb això ben clar, s'ha de tocar el discutible punt de vista patrimonial, ja sia arquitectònic o purament sentimental. I s'ha de fer pensant que les festes les paga sempre algú, les pagam sempre els mateixos, fent de manera clara i realista els comptes, de

doblers, de temps, de cada alternativa. També pensant que fa anys que Mallorca dona a Hisenda molt més del que en rep.

Que segueixi, així, el debat. Però que tenguí conseqüències pràctiques: no ens hi adormim.

El passat número d'aquesta revista hi feia nombroses aportacions. Per molt que, sia dit amb les precaucions i matisos de qui parla d'amics i sap que aquesta revista és fruit de l'esforç voluntari que cadascú creu que ha de fer, o pot i sap fer, hi hagué més d'un aspecte que em sembla discutible. Com les insinuacions de l'AMPA com a interessat o promotor de l'esbucament, una qüestió que em pensava haver explicat a bastament. Com el fet que es dedicàs més espai (sense voluntat

manipuladora, no en mancava d'altra!) a un entranyable vellet que va fer de picapedrer a la construcció del centre que el que mai s'ha dedicat a l'esmentada AMPA -qüestió que em sembla que està en vies de solució. O que s'obviàs la referència, que em sembla que s'ho paga i és d'un alt interès en el debat, de la situació real de l'edifici i els problemes d'estructura que planteja, o el contingut dels informes tècnics que sobre aquesta qüestió existeixen. Em sap greu, però em sembla una autocrítica necessària.

Anant a una altra cosa, hi ha hagut la primera dimissió de l'actual consistori. Cosa que, d'altra banda, forma part de la normalitat democràtica i dels drets personals dels regidors i, en aquest cas, les re-

17

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

Piva Motor S.A.
C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

gidores. No hi hauria, doncs, res a dir, si no fos que, a mitja veu, circulen les històries que expliquen motius polítics per aquesta dimissió: motius d'incompatibilitat amb l'actitud, les exigències i els comportaments de Rabasco, el regidor, el vot, necessari per a la comoditat automàtica de l'actual majoria. Com que l'acord que tornava a donar al líder d'ASI accés al poder (en quin grau?) i al gavet ha quedat inexplicat, el simple fet que es plantegi aquesta hipòtesi, tal com plou devers la casa de la vila, torna a ser motiu de seriosa preocupació cívica i democràtica, municipal i ciutadana.

Ho deixarem aquí. No sense afegir-hi el toc d'atenció sobre dues exposicions, que seran a Ciutat, però tenen una especial relació amb la vila. A la Galeria d'Art Vives-del Olmo, que dirigeix l'amic Miquel Vives, d'acord amb una coherent, engrandadora i estrictament contemporània línia, s'ha inaugurat ja, quan llegeixes això, la primera individual a Mallorca d'Antoni Garau, un altre bon amic de qui he seguit amb interès l'evolució i la bona acollida de la seva feina en terres catalanes. I un poc més envant, s'inaugurarà, també a Palma, crec que a Ses Voltes, una exposició coordinada per un altre bon amic, Joan Manresa que mostrarà l'inèdit aspecte de pintors de tres mallorquins que investiguen i fan, cada un en el seu camp, la idea i la realitat d'una cultura mediterrània: Maria del Mar Bonet, el fotògraf llucmajorer Toni Catany, i el bon amic i poeta campaner Damià Huguet.

Parlant d'En Damià, al seu llibre, magnífic, emocionant, més que recomanable, *Les fites netes*, publicat fa poc per l'Editorial Moll, i format essencialment per articles publicats a la revista campanera *Ressò*, hi apareix un text publicat a aquesta revista, *Una visita a Lluçmet*. És una bona lectura per aquest estiu. Com ho és un altra llibre que és també una visió que es projecte més enllà de l'àmbit local de la seva referència: *Croquis artanenes*, del Pare Rafel Ginard: una hermosa i primilada prosa que ens endinsa en els mediterranis paisatges artanenes, des d'una visió que és la de l'Escola Mallorquina: hi ha molta bellesa, en aquest llibre, per molt que ens separi un poc la visió idealitzada i a vegades una mica cursi que planteja. (Un detall: pocs mesos abans de reeditar-se aquests articles, escrits sobretot els anys 20, un apreciat i molt respectat amic i mestre me n'havia regalat un exemplar fotocopiats de la primera edició. Vaig interpretar que tenia al-

guna relació, aquest fet, amb aquests papers, i això em feu l'obsequi encara més preuat. El tercer llibre podria ser aquest vertiginós i estimulants reportatge fet d'històries que són el canemàs de la nostra història que és Mediterrània. Onatges tumultuosos, de Baltasar Porcel.

Són propostes amistoses i gens gratuïtes per aquest estiu, que ara m'és lassitud als muscles i escalf de sol al rostre, l'imatge d'un vol de papallones blanques sobre una platja quasi intacta: del poc que ens queda. Llibres per gaudir amb la calma d'un estiu que podrem enyorar aviat, em fa cara, vists els vents que bufen a la política estatal i a la de l'autonomietat nostra, a l'ombra encara de Don Gabriele,

que comença a parèixer la pròpia caricatura. Quina vergonya. I quina cara.

A veure si passam almanco un estiu agradable. I unes bones festes estivals, que, vist l'ardor i la passió amb que he sentit contar que les prepara qui n'és responsable, ho han de ser per força. O no?

◆

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

ESPECIAL COMUNIONS

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Gran exposició de plateria
de la firma **Pedro Duran**.

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

SOCIETAT

**Xerrades
de cafè**

Pareix que estarem ben assessorats

Un que escoltava.-

-Avui m'han dit que el nostre Ajuntament ha nomenat uns quants Assessors.

-I, què vol dir això d'Assessors?

-Home! La mateixa paraula ho diu: que assessoren.

-Encara estic a les fosques.

-Idò, assessorar és com donar consells, dir com han de fer les coses a qui no ho sap.

-Ah si? I això vol dir que els governants del nostre consistori no saben de què van?

-Jo no diria tant, però allò que sé és que molts càrrecs del Govern Balear també tenen el seu Assessor.

-Idò digues que això ho han copiat dels seus germans de Palma.

-Tal vegada sí, perquè els ha donat bons resultats.

-Mem, però allò que és més important: quins avantatges pot suposar tenir un Assessor?

-Per exemple, si un regidor és president d'Urbanisme, i té un Assessor que s'entén més que no ell, d'obres, construccions i altres martingales d'aquest ram, no és tan fàcil que s'equivoqui en les decisions que prengui.

-I aquests càrrecs, que deuen ser honorífics?

-Home! Deshonestos no ho són...!

-Vull dir, si deuen estar remunerats.

-Jo ho crec que hi estan, i ben pagats!

-Avui ningú no fa res per no res, per molt honorable que sigui...

-Sabeu què m'han dit a mi? Que aquests nous Assessors són uns enxufats del Partit.

-Bé, sempre n'hi ha que ho troben tot malament...

-Sobretot si són de l'altre "bando".

-Però, què assessoren, concretament, aquests nous Assessors?

-A mi m'han dit que el batle en té un per controlar la feina dels funcionaris de l'Ajuntament, perquè diuen que van molt enrera, de tasques.

-Això no serà cap Assessor, sinó una espècie de Guàrdia Civil.

-També diuen que l'altre d'aquests tècnics s'encarregarà d'ordenar la comptabilitat.

-I, amb tants ordinadors com hi ha a les oficines de l'Ajuntament, encara en necessiten més?

-Jo pens que si aquests nous Assessors han de servir per netejar el consistori, henvinguts siguin.

-A veure si pel que serviran, tant com cobraran, serà per endeutar-lo més?

-No ho crec, perquè pens que els nostres governants municipals són conscients d'allò que tenen entre mans, i saben de què van.

-Idò jo crec el contrari, perquè si ho sabessin, no necessitarien Assessors... ♦

Mans a la feina

20

- 1.- Francisca Caldés
- 2.- Antònia Vidal
- 3.- Toninaina Clar
- 4.- Catalina Cantallops
- 5.- Maria Sbert
- 6.- Margalida Monserrat
- 7.- Sor Leonor Arriazu
- 8.- Jerònia Calafat
- 9.- Margalida Trobat
- 10.- Margalida Mut
- 11.- Maria Coloma Aulet
- 12.- Catalina Trobat
- 13.- Francisca Tomàs
- 14.- Francesc Xavier Tomàs
- 15.- Llorenç Ginard
- 16.- Isabel Cerdà
- 17.- Maria de Miró
- 18.- Magdalena Servera
- 19.- Magdalena Noguera
- 20.- Joana Loré
- 21.- Maria Cerdà
- 22.- Maria Garcias

- 23.- Maria Dolors Bas
- 24.- Sebastià Cardell
- 25.- Joan Trobat
- 26.- Jaume Aulet
- 27.- Sebastià Melià (Director)
- 28.- Bartomeu Prohens
- 29.- Rafel Castell
- 30.- Joan Mora
- 31.- Guillem Roig
- 32.- Antoni Mas
- 33.- Joan Gelabert
- 34.- Nadal Vidal
- 35.- Klaus Pfeiffer

ABSENTS:

- Paquita Cañellas
- Catalina Rubí
- Maria de Gràcia Salas
- Francisca Salvà
- Jeroni Tomàs

FOTO: Coloma Julià

De noms i de llocs (XXXII)

Son Verí de Dalt

Abans de començar a xerrar de la toponímia de *Son Verí de Dalt*, volem donar les gràcies a la família Ripoll-Taberner ja que no solament en aquesta sinó també en altres ocasions, com és el cas de l'estudi sobre les barraques de trencadors que presentàrem al IV Congrés de Pedra en Sec que es va celebrar a Palma, ens han donat sempre les màximes facilitats per dur a terme els diferents estudis. Són moltes les famílies i els llucmajorers que segueixen aquesta secció mes a mes i són tots ells els qui els poden estar agraïts, però també és veritat que passades algunes dècades seran altres generacions les qui també ho agraïran i podran gaudir de la coneixença de com era la realitat toponímica de la nostra foravila.

Hi ha una dita llatina que diu: "*Verba volant, scripta manent*", que traduït vol dir: les paraules volen, allò escrit roman per a sempre.

Per donar a conèixer aquesta possessió ens hem adreçat a dues persones: En Pep Manresa i Grimalt nascut a *Felanitx* a una possessió anomenada *sa Clota Nova*, el dia 24 d'agost de 1904 i que va venir a *Son Verí* quan els seus pares que eren de *s'Horta* hi anaren d'amos l'any 1914, i en Pere Fullana i Fullana nascut a *Algaida* el dia 20 d'octubre de 1933 que va venir a *Llucmajor* amb els seus pares als onze mesos quan anaren d'amos a *Vernisseta* i que actualment és l'amo de *Son Verí de Dalt*.

C.Calviño
F.Jaume
F.Mut

22 Fotos: C.Julià

La primera entrevista que férem va esser a l'amo en Pep Manresa.

- Què ens podeu contar d'aquesta possessió?

- Hi podem distingir tres parts: *Son Verí*, *Son Sala-Misses* i *Can Company*. En aquell temps el senyor era D. Rafel Contestí que va morir l'any 1914, el primer any que nosaltre hi érem.

- A *Son Sala-Misses* hi havia terra bona?

- La terra era bona per tot si no hi

Pep Manresa

hagués hagut caça. Record que hi havia en Monserrat Verdura que era el garriguer més fi de Mallorca; era el pare d'en Biel "de s'Estany". Tot el temps que va estar de garriguer va anar molt bé perquè va fer net de conills.

- Quins animals teníeu?

- Unes cent seixant ovelles, també teníem xots "coetes"; un parell d'egües mallorquines per fer cria i un cavall i dues someres.

- Dels torrents que ens podeu dir?

- *Es Torrent de Son Verí* és molt profund, el sol només hi pega els mesos de juliol i agost, hi ha grans ullastres, si de *sa Tanca des Xots* baixes hi ha un torrentó i podíem baixar amb el carro feia un esperó i prop hi havia moltes de falgueres.

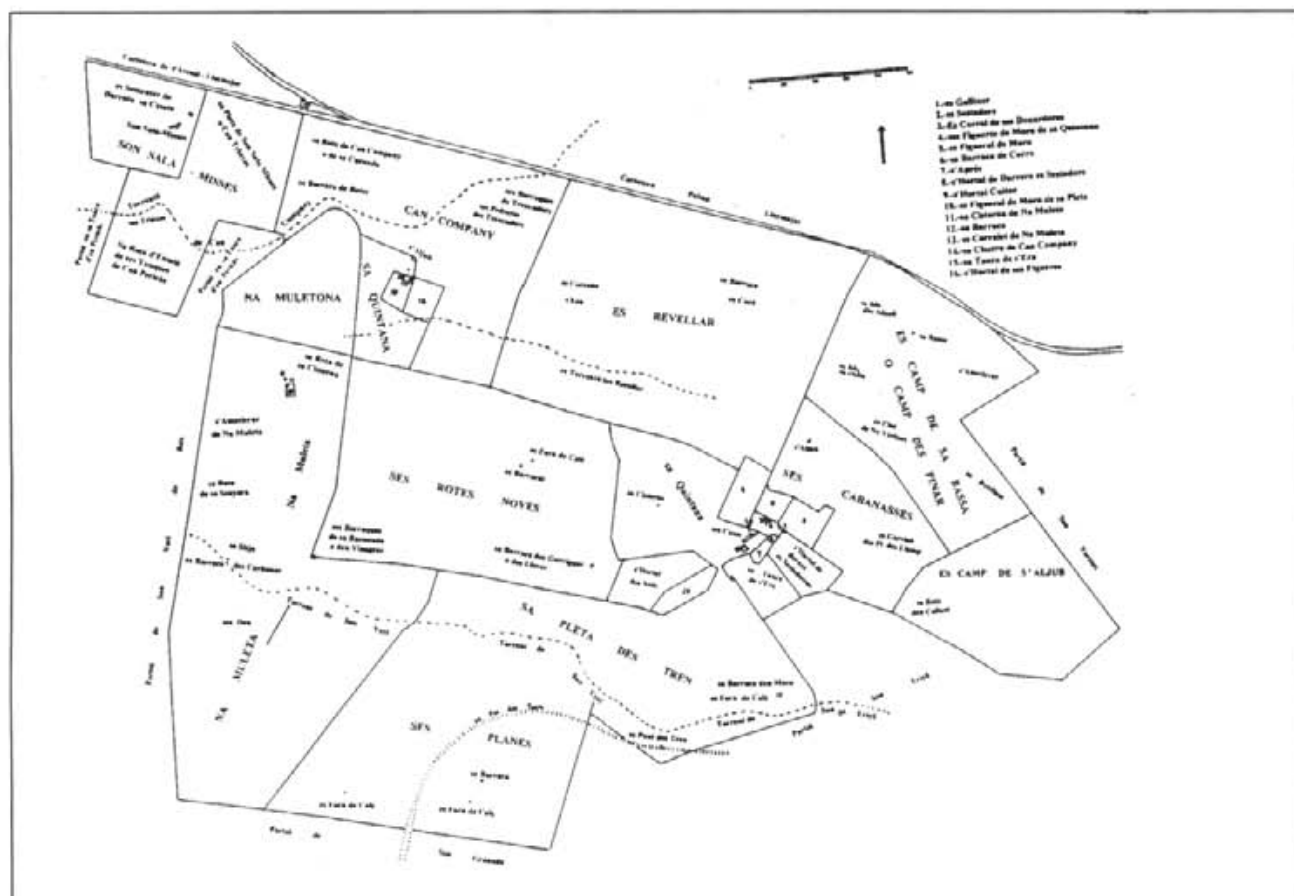
Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Vaig veure dues torrentades molt grosses, una jo era molt petit, l'any 1915 i l'altre l'any 1918.

També hi ha *es Torrentó de Can Company* que a dins *Son Verí de Baix* rep el nom de *Torrent de Na Clot*, arriba a agafar molta d'aigua ja que té tres branques, recolleix tota la de dins *sa Quintana de Can Company*, passa per davant *s'Aljub i Can Aulet*. Aquest torrentó també passa per dins *ses Trinxes de Can Sala-Misses*.

- Quins animals salvatges hi havia?

- Genets, mostels i tortugues sobretot dins el torrent. De salvatina en Monserrat no en va deixar gaire. Les tortugues sortien el dematí el dia de pluja. També va matar molts de moixos salvatges, fins i tot les rates les matava amb llaços fets amb pèls de la coa de les egües.

- Hi havia roters quan hi anàreu?

- Hi havia en Caliuat que a més de roter també tallava llenya per fer formiguers, no solia quedar allà, tenia una barraca a dins *es Camp des Pinar* a devora *sa Bassa*, entrant des de la *Carretera de Lluçmajor* a la dreta. La seva rota arribava al *Revellat*. També en va tenir una a dins *es Camp de s'Aljub*, però solament la va sembrar

un any. Hi havia moltes rotes apropades a la carretera però ja no hi havia ningú.

- Que hi sembràreu?

- En aquell temps el sementer més bo per collir era *es Camp de s'Aljub*, perquè estava envoltat d'establis i la caça no hi feia mal; encara que el més bo de tot era *Na Muleta* però moltes vegades no el segaves perquè s'ho havien menjat tot. En aquell temps els conills no tenien malaltia.

Sembràvem blat i civada, faves

als hortalis de prop de *ses Cases*, un any en sembràrem a dins *Na Muletina* i no collirem degut als conills. Hi havia poques figueres, però en quedava qualcuna a dins *ses Pedreres*.

La segona entrevista la férem a en Pere, el qual aleshores està d'amo a *Son Verí*, ell ens donà una visió més actual d'aquesta finca.

- Quan venguéreu a Son Verí?

- Quan jo tenia quatre o cinc anys, primer el meu pare va venir de garri-

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

Son Verí de Dalt

guer, en dos pics hi va estar deu anys, i després vàrem venir d'amitgers l'any 1963 i de llavors ençà sempre hem estat aquí.

- D'on vénen els noms dels sementers?

- *Es Camp de s'Aljub* perquè hi ha un aljub dins la finca; *es Camp de sa Bassa* perquè hi ha un clot que recolleix aigua quan plou, és com a rodona, altre temps a aquest sementer li deien *es Camp des Pinar*; *ses Cabanasses* no sé si havia una edificació; *sa Pleta des Tren* era per on passava la via del tren; *ses Planes* no es que sigui pla, sinò que es garriga baixa; hi ha dues quintanes, la de *ses Cases* i la de *Cn Company*.

- Quins són els sementers millors?

- El des *Camp de s'Aljub* i *Na Muleta* però està més enrevoltada de pinar. Enguany a *Na Muleta* hi ha un bon sembrat perquè ha esta més bo dins els terrenys tardans, ha estat al revés d'altres vegades.

Pere Fullana i Maria Ramon.

- De barraques n'hi ha?

- De carboners parecudes a les de roter, són llargueres amb una jàssera, n'hi ha de cucurull sense bigues, de base quadrada i de rodona, en el cucurull es tanquen amb una pedra. N'hi

ha moltes de roter.

- I vinya n'hi ha haguda mai?

- Jo no he sentit dir n'hi he vist senyal d'ella. ♦

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

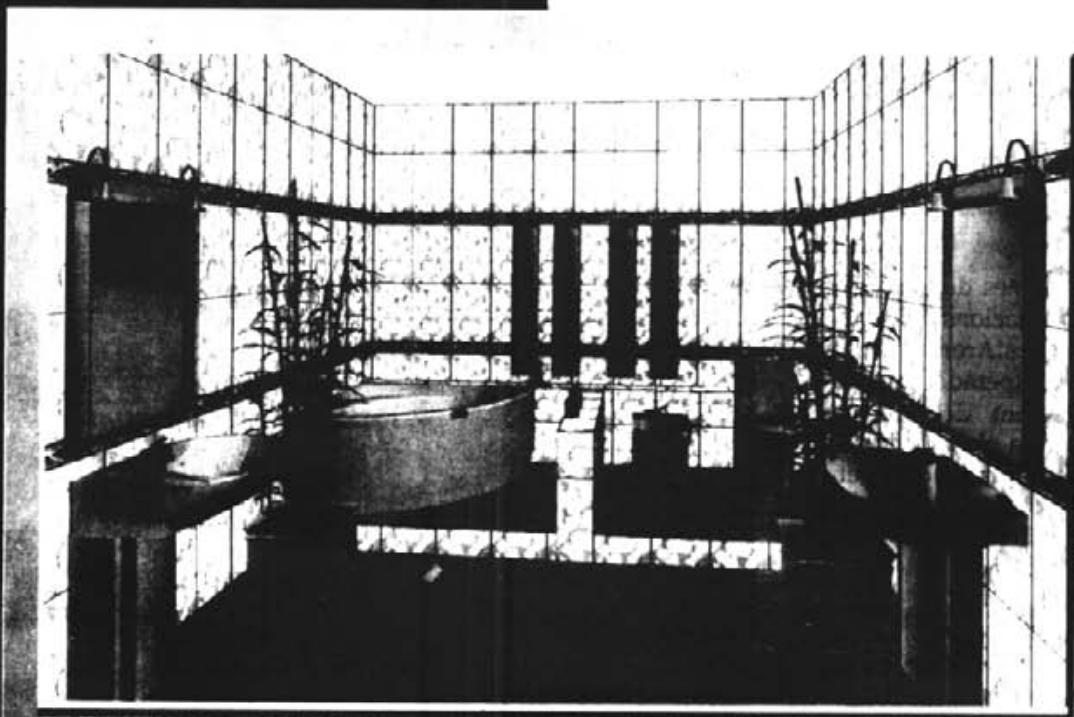
Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

PERRUQUERIA PUIGSERVER

HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

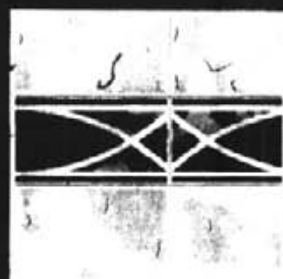
Dissabtes
de 8 a 17

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Gent de la vila

Toni Garau exposa a Malesh a Palma

Coloma Julià
Foto: Esther Rovira

Antoni Garau Vadell exposa per primera vegada a Palma, a la Galeria Vives del Olmo. Els mesos de juliol i agost podem contemplar la darrera exposició Malesh d'aquest jove il·lucmajorer que des del 1982, quan se'n va anar a estudiar Belles Arts, ha viscut a Barcelona, dedicat exclusivament a l'art.

Quan va acabar els estudis de Belles Arts, especialitat Pintura va seguir uns cursos de post-grau de Museologia de la Generalitat de Catalunya. Al mateix temps que anava acabant els estudis ja aconseguia una menció especial als Premis Ciutat de Palma de Pintura, el 2n premi de pintura jove a Terrassa, i participava a exposicions col·lectives a Igualada, Andorra, València i a la VI Mostra d'Art contemporani català itinerant per tot Catalunya.

El 1991 va obtenir el 1r Premi XII Saló d'Arts Plàstiques a Reus i el mateix any va tenir l'oportunitat d'exposar individualment. Aquestes són les exposicions realitzades fins ara:

- 1991 La casa en ordre. Centre d'Art Santa Mònica, Barcelona.
- Oder-Neissen. Galeria Carles Poy, Barcelona.
- 1992 On s'amaga el nom Museu

comarcal Salvador Vilaseca, Reus.

- 1993 On eres? Galeria Carles Poy, Barcelona.
- 1994 Composició de lloc. La Sala Vinçon, Barcelona.
- 1996 Malesh. Galeria Carles Poy, Barcelona.
- Malesh. Galeria Vives del Olmo, Palma.

També ha participat aquests darrers anys a exposicions col·lectives a Barcelona, Mataró, Tunísia i Ale-

manya.

-Per què et decides per la pintura?

- De petitet vaig començar a anar a pintar a ca D. Joan Calafat i quan vaig acabar COU vaig tenir molt clar que volia estudiar Belles Arts, per dues coses: perquè m'interessava i perquè havia d'anar a Barcelona.

- Per què decides viure i treballar a Barcelona?

- Perquè Mallorca no deixa de ser una cosa molt tancada i necessitava evadir-me.

Quan vaig arribar a Barcelona també vaig evitar d'estar amb els grups mallorquins. M'interessava conèixer tot un altre tipus de realitat. Em vaig integrar amb la gent d'allà i la que venia de fora.

De totes maneres, amb el temps es van relativitzant les coses i ara el que m'agradaria seria compartir el temps entre Barcelona i Mallorca. També s'hi viu molt bé aquí.

La meua obra reflecteix la meua manera d'entendre la vida

- Per què fas el que fas i no una altra cosa?

- És un procés, decidit amb el temps. Hi ha diferents maneres d'enfrontar-se a la vida: o t'hi enfrontes i

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

decideixes per tu mateix i vas provant i arriscant, o assumeixes el que te ve imposat per tradició i no te mous d'allà on ets.

La meua obra reflecteix aquesta manera d'entendre la vida. A força d'anar provant i investigant, a força d'anar llegint i coneixent et vas ubicant al món de les idees i al món físic i real d'unes maneres concretes.

Per a mi, la idea de la pintura respon a aquesta manera d'anar cercant l'ordre i d'anar trobant aquesta mena de discurs.

- Com t'ha influït la teua feina i formació de dissenyador d'exposicions amb la teua feina de pintor?

- Tot va lligat. Degut a la formació de Belles Arts i de museòleg assumeixes un criteri. Es tracta d'aplicar aquest criteri al disseny d'exposicions, en el fons es tracta d'ordenar; dissenyar vol dir tenir un criteri per ordenar les coses i poder comunicar uns determinats continguts.

El que passa és que no apliques el teu discurs personal, sinó el que et demana una persona externa i aleshores t'hi enfrontes d'una manera professional; hi apliques el que has après en el teu camp, però també et sents obligat a un cert rigor de mètode que et serveix també a l'hora de construir el teu discurs personal. De vegades es confonen els dos terrenys. Es tracta de trobar l'equilibri entre els dos.

A totes les exposicions hi ha la presència de Mallorca; per afirmació o per negació

- Malgrat la distància hi ha una presència de Lluçmajor i Mallorca a la teua feina?

- Absolutament del tot, no només amb la meua feina, sinó amb mi mateix. Encara que hi ha molta gent que no me coneix, jo sóc terriblement llucmajorer. És com una llosa que duc damunt i no me puc treure de cap manera.

A totes les exposicions hi ha aquesta presència, per negació o per afirmació. L'exposició de color era la negació a les parets blanques imperants a Mallorca.

A aquesta exposició, Malesh, sobre la indiferència, sobre el buit, hi ha una absència de color, el color blanc o el vidre glaçat, les ombres... Tota aquesta idea és absolutament mallorquina, tot el que he mamat des de petit.

- Què suposa aquesta exposició a Mallorca?

- És l'adaptació de la darrera exposició que vaig fer a la Galeria Carles Poy, encara que hi manquen unes quantes peces.

He aprofitat l'oportunitat que m'oferiren en Miquel Vives i en Pedro del Olmo. Jo no els coneixia, però ells m'havien vist a ARCO i també havien vist dues exposicions meves a Barcelona. Els havia interessat molt el tipus de plantejament que tenia. Allò em va fondre. De cop i volta va ser com si el treball dels anys no fos en va.

- Te situaries dins una tendència determinada?

- No. Jo crec que hi ha uns co-

rrents, però no hi ha unes coses clares i determinades. Això té més relació amb la gent que necessita posar nom a les coses per entendre-les, que no amb les obres mateixes.

- Te creus la teua pintura?

- Això sempre són dubtes, sempre tenc aquests dubtes. Bàsicament és una qüestió de credibilitat amb el que fas, amb la teua forma d'actuar davant el món. Jo sempre em plantejo aquesta pregunta; en el fons és si te creus l'existència o no te la creus. ♦

SA NOSTRA D'OR

Homenatge a les persones majors de 75 anys

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

D'ofici ... pescador (i III)

Aquest mes acabam amb l'ofici de pescador, els pròxims mesos parlarem d'un altre ofici relacionat també amb la mar, és el de farolista. La xerrada que fem amb el patró Andreu ha estat molt profitosa i creiem que ha estat bastant completa, així i tot, podrí-

em parlar de moltes més coses relacionades amb aquest ofici que és dels més perillosos que hi ha, enfrontar-se moltes de vegades a tempestes dins la mar és una cosa que impressiona tan sols quan en parlem.

Celso Calviño.
Franc Jaume.
Joan Jaume.

- Què ens podeu contar del gambí?

- Per fer un gambí l'alavern ha d'ésser més gros. Ara vos ne contaré una: comprava xucles i pops i els perfumava de romaní; la morena es menjava el pop i quan sent el gust del romaní i del fum el treu i les altres entren a menjar-ne i com més n'agafes més n'hi entraran.

Pel gambí cerques una roca que t'agradi poses el gambí a devora, tres arengades, tres trossos de plat de test blanc per veure'l de damunt, agafes les senyes bé, no hi posàvem cap boia perquè no el vessin, quan l'havies calat i anaves a veure'l si havies pres les senyes bé, aviat veies els tests, tiraves un traïdoret, enganxaves el gambí, el treies, si hi havia les tres arengades, deixa'l! volia dir que hi havia un anís a prop.

-Quins fets recordau?

- En els anys cinquanta anava a pescar amb la meua dona, de tot d'una. Anàvem a fer la prima amb el "Lulio" que duia un motor "Bolindre" era un motor suec, molt bo i que anava molt bé, ja era de gasoil, però tenia un defecte i era que primer li havies d'encalentir el gasoil per posar-lo en marxa, per això tenia una bolla on donar flama i una vegada calent, amb una volta de volant es posava tot d'una. Quan el vaig agafar jo, el motor estava acabat, havia fet molta feina i el vàrem canviar amb un motor fet d'en Miquel "Alegria", era un gran motor i quan feia feina gastava molt poc. Duïem un "petromaig" que no li podies posar massa esperit, una cosa normal, però si n'hi posaves poc no feia llum perquè no s'havia encalencit i si n'hi posaves massa feia una explosió i rompia la camiseta. Un vespre de molt estopeig, quan ja haví-

em calat les xarxes de prima i la fosca ens era damunt culejant el petromaig, amb un cop d'ona, vaig caure amb el llum a la mar.

Record una vegada haver anat als serrans grocs, a Mig Canal de Cabrera, érem allà i la mar estava tota calmada, no res es movia, i el peix no picava. Ja tenia ganes de partir però na Catalina me demanava que estàssem un poc més, esperant que entràs un poc de vent i el peix es deixàs agafar i fèssim el jornal. Quan vaig allargar la vista cap a terra, vaig veure damunt el puig una boira que es movia molt aviat. Tot d'una vaig dir a na Catalina "Aplega" el temps que engegava el motor del "Lulio" (era un motor fet per N'Alegria) i cap a la vorera. De tot d'una férem molt de camí si bé el vent es deixava sentir cada vegada un poc més i la mar es feia grossa per moments hi va haver una estona que la barca no donava passa, la força del motor era la mateixa que la de la mar, quan arribàrem al recer de la costa respiràrem tranquils.

Els dofins fan molt de mal als pescadors ja que quan troben xarxes ca-

lades per la gola del peix les deixen fetes un colador i se'n van un grapat de duros si un les vol arreglar. Però també, molt poques vegades, donen un bon profit als pescadors. Tenc record d'una vegada que havíem calat xarxes a la Punta del Bancal, ja havíem calat quan, a trenc d'alba, aparegueren tres dofins que venien recorrent la xarxa, vaig pegar crit a En Rafel, "Rafel, Rafel, dofins". I en Rafel vengué a coberta. (En Rafel era el meu mariner). Tots dos ens posàrem a fer renou i els dofins s'assustaren i partiren. Nosaltres ens posàrem a treure les xarxes, hi havia peix a rompre, molls, sards, salpes, oblades... de tot, un no sabia on posar mà. El que havien fet els dofins era assustar el peix que cercant el resguard de la roca havia quedat a les xarxes que havíem calat a la barba.

Un vespre, a la prima, dins Cala Galiota a Cabrera, vaig veure un vell-marí damunt de l'aigua, anava a la plageta de pedres. El vell-marí fa tres forats a la xarxa un amb la boca i els altres dos amb les mans.

També he vist a la mar cap

d'olles i mulars, diuen que els mulars són els mascles de la balena. En Jaume Marola, que anava a fer cala a mitjan canal, per agafar quissonetes, mussolletes amb dues pues una a la coa i l'altre al cap, li sortiren dos mulars, un per banda i amb el susto li caigué la massa que duia amb la mà a la mar.

Però va ser un vespre amb els Cortès de Cala Pi, amb en Joan i en Biel, que eren al lotots i son pare, quan vaig estar més retgirat. Aquell any, jo pescava a Cala Pi amb el Lulio, amb els Cortès pescàvem llampugues, jo duia la llampuguera, si no anàvem a les llampugues sortia amb la seva barca. Aquell vespre havíem anat a calar palangrons de suret de tard per agafar sards, el sard no ha de veure el palangró per anar bé, i també per evitar l'agafar serrans i congres (el serrà i el congre peguen de prest), quan tornàvem a Cala Pi, costa a costa, dins l'estela platejada que feia el motor darrera la barca va venir un peix, però un peixot molt, però que molt gros, unes vegades veïem el platejat del seu cos darrera i altres a un costat i a l'altre. Va venir amb nosaltres un bon tros, després va desaparèixer, no sé quin peix va poder ser.

Altres temps havíem de tirar la barca a la mar, no era com ara no. Teníem el parat molt ben posat, la soleta ben nova, anava a comprar seu de xot i els en posava i... saps que anava de llatí allò! Nosaltres teníem el gigre, a davant Cas Menescal. Una vegada vàrem haver de passar les barques aquí d'açà de la carretera del temporal que

feia. Dins es Mollet encara record les barques que hi havia: la del "Ros Coll Llarg", el "veredero" del Lulio, el "veredero" del Cala Pi, aquestes dues eren de Can Ripoll, en Miquel "Coix", n'Amoroso de Marola, llavors venia un redol de tenasses i penyes i a l'altra banda hi havia les de Ca Na Marola: d'en Damià "Sóller", d'en Jaume "Sóller"... En aquell temps just tocaves la barca i com que tenia molt de seu se n'anava a la mar, i jo que feia? Tenia un cable, el des-senguenxava, el llaüt tenia una banquetta a cada banda, pegava un copet a la barca i tot d'una arrancava sssés! sense timó i jo com era a dins s'aigua

pegava bot i ja era a bordo ja pegava allà enmig, ja no havies d'armar rem, llavors armaves el timó ja tenies el motor calent, però un parell de vegades no endevinaves i... a remolc dins l'aigua! En aquell temps les barques sempre eren noves perquè sempre estaven eixutes. Quan venia el "barquer" aquí, que posava qualche tros de taula nou perquè s'havia romput veies que la fusta era sana, ara no és igual. ♦

Laguna Turbo Diesel

La tecnologia multivàlvules del 2.2D atmosfèric aporta al motor agilitat amb la sobrealimentació del Turbo i un treball en profunditat duit a terme per Renault Sport, s'ha creat un motor compacte, amb una gran fiabilitat mecànica, perfectament insonoritzat i que respon a les normes Euro 96 d'antipol·lució

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Estupre: un escàndol a Biniferri (1792)

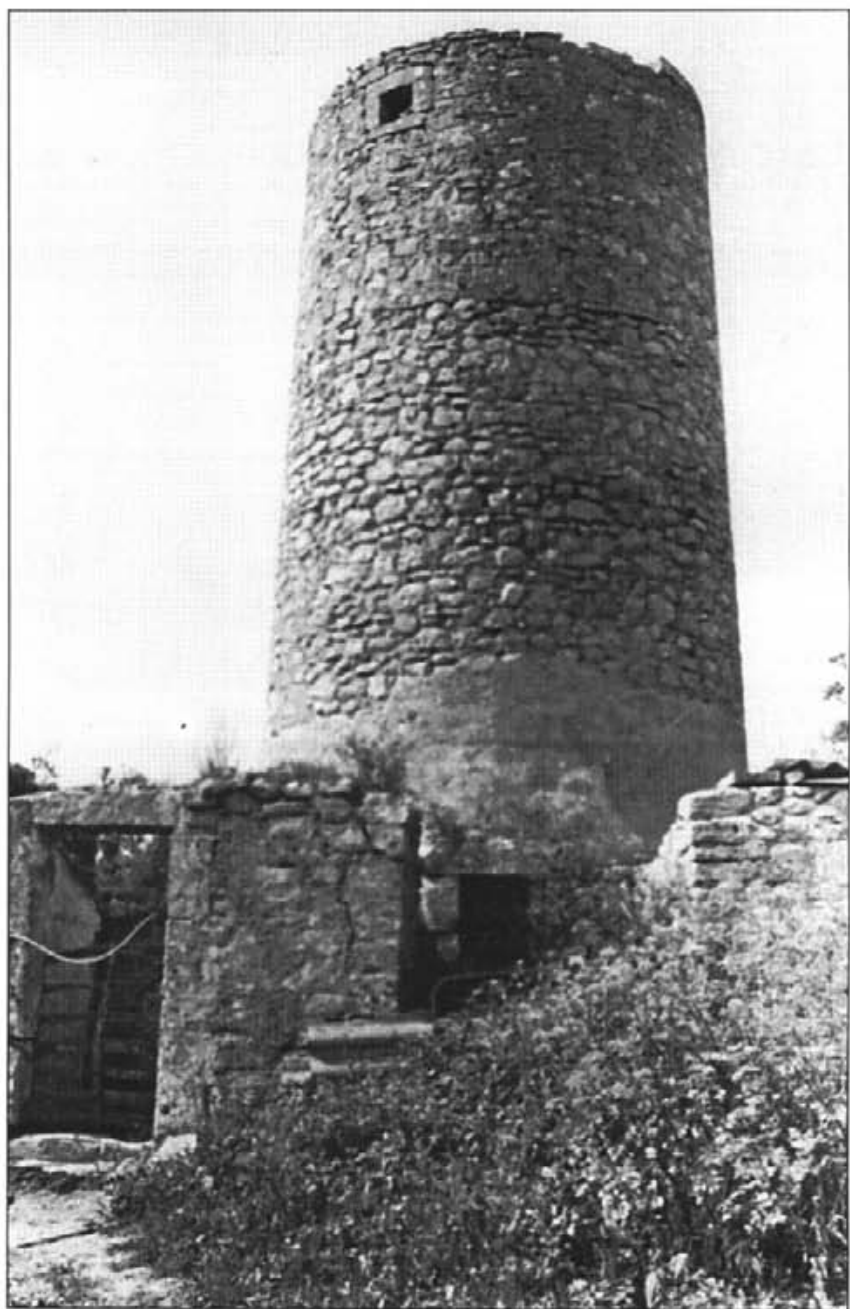
Bartomeu Prohens

Foto: Miquel Ariza

2

La denúncia procedia de la mare de l'estuprada. La reivindicació podia assumir així una tonalitat de defensa d'una innocent. Joana Noguera es queixava de com el pastor Esteve Sastre havia seduït la seva filla amb falses promeses de matrimoni. Les definicions de la denúncia, que pretenen d'exposar el "caràcter" dels dos implicats més directes són tot un programa d'intencions. L'actuació de Sastre és qualificada de feta *con poco temor de Dios y de la justicia* (C.R. (1781-1813), 1792, f.1). En pràctica, el sistema judicial de la Cúria Reial és a Mallorca no una expressió del poder del Rei (com seria en el cas de França), sinó una continuació del poder de Déu i de la seva Església. La justícia és la mà pràctica, quotidiana de la Religió. La confessió reconcilia amb Déu, les confessions, declaracions, testimonis, etc. no fan sinó instrumentalitzar la justícia i fer-la servir per dilucidar els conflictes de poder. La veritat restableix l'equilibri. En el cas que ens ocupa una injustícia implica destruir la veritat de la paraula donada.

En realitat la primera relació sexual de Joana Maria Mulet amb Esteve Sastre, que tingué lloc en el molí de la finca, sembla més una violació que no un estupro. Sastre l'havia tombada i ella es resistí. Després consentí en la relació quan Sastre li digué que es casarien. L'al·lota és descrita com una persona que treballava a Biniferri amb *recato y honestidad* (C.R., (1781-1813), 1792, f.1). Finalment la denúncia de Noguera no respon a cap desig de venjança o odi contra Esteve, sinó a la reivindicació de l'honor i estimació de la seva filla. Sastre podria evitar tot el procediment de denúncia, empresonament, sentència i càstig si es casàs amb Joana Maria. Ens movem doncs, almenys en la perspectiva dels documents, dins un àmbit del tot ideològic. Els actors es mouen per voluntats de cercar el plaer, per la voluntat de restituir l'honorabilitat d'una persona. La malícia explica els motius de l'estuprador, la innocència els de la

víctima. La denunciante, la mare de la víctima, actua només pel desig de restaurar l'honorabilitat perduda, sense cap intenció egoista. Més endavant l'estuprada exposa com abans de recórrer a la denúncia formal intentà d'aconseguir un reconeixement per mitjans més suaus i més adequats, conversant amb religiosos de Lluçmajor que havien de convèncer Esteve que el millor era procedir a acceptar el que havia succeït. La mediació dels religiosos expressava així el reconeixement de Joana Noguera i la seva filla als canals correctes usats

per resoldre conflictes com aquell. Quan l'estuprador no volgué admetre els consells dels religiosos, filla i mare optaren pel mètode dur.

L'estructura de l'atac de Noguera i la seva filla es basà en els testimonis de nombroses persones de l'àmbit social de l'estuprada, bàsicament gent relacionada amb el predi Biniferri i veïnats de la família Mulet a la vila.

El primer testimoni, i la clau de tot el procés, fou Jaume Cardell, el fill de l'amo de la possessió. Aquest personatge es convertiria després en la peça fonamental. Jaume donava

abundants proves d'una relació entre el pastor i la criada. En principi parlava d'un ball que es va fer a Llucmajor. Ell hi anà amb Esteve i l'al·lota, Joana Maria Mulet. Els dos joves parlaren tot sols, indicatiu clar d'una relació especial. Després, un dia indeterminat a finals de juny o principis de juliol, Jaume sortí de les cases de Biniferri a una hora una mica intempestiva.

Antes de la aurora el testigo salió de las casas de Predio Biniferri, y que no le acuerda el día, y fue a dar del cuerpo cerca las casas del Predio Son Servera vecino del de Biniferri, y estando abaxo de una higuera reparó que Estevan Sastre hiva delante, y la Juana Maria detrás, y antes de entrar a las casas de Son Servera Estevan la tomó de la mano, y la llevó dentro dichas casas, y el testigo pasó allí, y por un agujero de la bastimenta escuchó, y tuvo la curiosidad de ver lo que hivan ha hacer y oíó que la Juana Maria decía Estevan tú me haces mal, y éste le decía que callase,... (C.R., (1781-1813), 1792, f.7v).

Després observà, ja a les cases de Biniferri, com els dos joves es besa-

ven y reien. Jaume es confessà del que havia vist, i el confessor li aconsellà que els acomiadàs. Els senyors de Biniferri acomiadaren només la criada perquè pensaren que era millor esperar que aquesta acabàs el temps del seu servei a la finca. El comportament de Jaume era per tant impecable. Si bé l'espionatge podia esser dubtós, la decisió de no provocar un escàndol concorda amb el concepte d'honor que donava sentit a totes les accions i pensaments. El pare de Jaume, Bernat Cardell, també descobrí indicis que feien pensar que el pastor d'ovelles i la criada Joana Maria tenien un afer amorós, però cregué que pensaven casar-se i que tot allò no era una cosa dolenta. Bernat declara que mai no dubtà que els dos joves eren persones honestes, i que Joana Maria era *muy recatada y temerosa de Dios* (C.R., (1781-1813), 1792, f.9v). De la mateixa manera pensaven tant Joana Maria Salvà, esposa de Jaume Cardell (trenta-nou i trenta-quatre anys respectivament, "més o manco"), com Joana Maria Clar, esposa de Bernat Cardell. Nora i sogra creien que la criada era una al·lota religiosa i per tant, bona. Ho

avalaven els fets d'anar a misse i confessar-se regularment. Un altre testimoni era el de Baltasat Thomàs, que havia vist com Joana Maria entrava dins la cova on dormia Esteve. Tampoc no s'atrevia a dir per què ni amb quines intencions. L'acusació era forta pel que feia a les declaracions de Jaume Cardell, i a algunes de les afirmacions puntuals d'altres testimonis. S'insistia sobretot en el bon comportament, la conducta cristiana, de Joana Maria Mulet. És de pensar que fins aquí el batle reial de Llucmajor, Cristòfol Salvà, creia que era un cas ben clar. El reu va desenganyar-lo aviat.

3

El 19 de desembre de 1792 es prengué declaració al reu. Esteve estava empresonat des del dia 20 de novembre, és a dir, des de gairebé feia un mes. La segona pregunta era pels motius de l'empresonament. Evidentment Esteve no havia estat informat. Era aquest encara el vell estil de la Inquisició, que pensava obtenir amb aquest sistema noves inculpacions. Esteve declarà que tot i que

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revetla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

desconeixia les raons sospitava que era per una denúncia d'estupre.

... que no sabe la causa y presume que la causa es porque Juana Maria Mulet ha dado instancia porque lo pusiesen preso, por motivo que dice que está embarazada del declarante, y miente, y no sabe lo que dice, porque tiene testigos el declarante que los amos del Predio Buniferri la querían casar con Gabriel "Maneta", pastor del Convento de San Francisco de esta villa, y le prometieron una quartera de trigo, y muchas veces rogaron al testigo para que se casase con dicha Juana María Mulet, diciendo que le convenia porque era lista, y que valían más sus dedos que otra cualquier muger... (C.R. (1781-1813), 1792, f.16v).

Els motius d'aquestes maniobres de la família Cardell eren que en realitat l'autor de l'embaràs de Joana Maria era Jaume Cardell Esteve donà altres explicacions, algunes de les quals no tornen aparèixer en tot el procés, malgrat algunes d'elles eren realment difícils de demostrar ja que requerien la col·laboració de membres de la família de Biniferri. Esteve

ja havia conversat en altres ocasions amb Joana Maria sobre aquest tema, i el pastor deia que les primeres vegades la criada digué que havien tngut relacions sexuals dues vegades... y ahora dice muchas, (...) tantas veces es señal evidente que miente la citada Mulet (C.R. (1781-1813), 1792, f.17v). Cristòfol Salvà no quedà convegut de les declaracions del reu, ja que els testimonis de l'altra part eren abundants. No obstant això seria necessari dur a terme una investigació més acurada. El dotze de gener de 1793 va néixer el fill de Joana Maria. La mare de la criada donà a l'infant el nom que li corresponia per la suposada línia paterna. Enviaren una comare a la presó per demanar a Esteve quin nom volia per l'al·lot, però el pastor va respondre malament al requeriment. Malgrat el llenguatge ideològic de l'exposició de Jona Noguera és evident que l'objectiu era un reconeixement de paternitat, així com un matrimoni de futur molt dubtós. Des de la perspectiva d'Esteve tot era una maniobra per evitar la implicació de la família Cardell, tot amb la complicitat i l'interès de Joana i la

seva filla. Els acusadors d'Esteve accenturen l'agressivitat de les imputacions. Esteve aconseguí el que volia de Joana Maria, i després *otra la conoció carnalmente, continuando sus torpes e impúdicos deseos siempre que se proporcionava la ocasión. A veces en la madrugada la dava besos y ósculos en la artesa de las casas de Biniferri, en cuyo Predio habitaban los dos, (...) y a veces entraban dentro del molino, y hallí a solicitud de dicho Sastre; dirigida al honesto fin del matrimonio repetían los actos carnales. Insasiable pero su apetito desordenado, seducía Sastre con las mismas esperanzas maritales a la incauta y pobre hija de la querellante a pasar en la cueva del mencionado Predio en donde descansava y dormía Sastre, en cuyo lugar la bolví a conocer distintas veces* (C.R.(1781-1813), 1792, f.26).

Les proves contra Esteve Sastre eren, segons Joana Noguera, "hiperabundants". ♦

CENTRO DE ESPECIALIDADES MEDICAS

Medicina General
Igualatori Pediatria
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia

Clínica Dental
Igualatori Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psicologia
Traumatologia i
Cirurgia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
per a deportistes
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VTALICI ...

Plaça d'Espanya, 56 - Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

SOCIETAT

Sa penya d'es falcó

- Sembla que també es mou cosa a les files del PP local. L'arenalera Maria Nicolau ha presentat la dimissió del seu càrrec de regidora. Els motius no se saben però, per a les persones que no són "polítics" (és a dir, que no tenen dues cares) ha de ser difícil, havent guanyat unes eleccions, haver de donar la batlia del seu poble, s'Arenal, al més directe rival, abans, durant i després de la campanya electoral.

Haver de callar les diferències de parer amb els comportaments i fets d'un aliat tan poc desitjat com necessari, no és cosa que totes les persones siguin capaces de fer. En aquest món, sortosament, encara hi ha persones a qui els mana més la consciència que no les ordres d'un partit.

- Les classes han acabat, els al.lots són de vacances i, mentrestant, els polítics a cercar lloc on posar les Escoles que duren de Menorca. La "vox populi" parla de tres possibles llocs: la zona urbanitzable programada de darrera les Escoles, on ja hi ha els serveis de clavegueram instal.lats, el solar de davant la nova rotonda de s'Estanyol, propietat de ca'n Cirera, i davant el parc de bombers, a uns terrenys que ja són propietat de l'Ajuntament però que tenen un inconvenient, el perill que representa la ronda de Migjorn per als escolars.

- El que és cert és que si l'Ajuntament no es posa en marxa aviat, asfaltant, i posant tots els serveis necessaris (aigües netes i brutes, electricitat, etc.) serem al mes de setembre i s'haurà de tornar a demanar la solidaritat popular per anar repartint més al.lots per tot el poble. Els dies corrent de depressa i els mesos d'estiu és quan els treballadors tenen vacances. Si el batle no fa el cap viu, el proper curs escolar hi tornarà haver grapades.

- Pel que fa a l'enderrocament de Ses escoles, sembla que a pesar de la caparrudesa dels ciutadans i madrileny, les forces polítiques locals es posaren d'acord al passat plenari del mes de maig en què s'optava per la conservació de l'edifici, si tècnicament i econòmicament era viable.

Segons opinions de mestres de picapedrers, d'aparelladors i d'arquitectes, no tan sols és possible la restauració i ampliació de Ses Escoles, sinó que això representaria un estalvi per part de l'administració de més de 100 milions de pessetes.

Parlar de retalls pressupostaris a tots els ministeris per controlar el dèficit públic i tancar aquesta milionada són coses que el mussolet i molta gent del poble no entén.

Els malpensats ho tenen clar: a més pressupost, més comissió. ♦

SA FILOA

C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANITAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

33

ASSESSORIA FISCAL, COMPTABLE I LABORAL

magdalena oliver fiol
economista

sebastià salvà morlà
graduat social

declaracions de renda, mòduls, IVA,
societats, comptabilitat d'empreses,
nòmines, assegurances,
jubilacions, atur

C/ Sant Joan, 36
07620 - Lluçmajor
Tel. 12 08 43

Esports

Opinió

Adéu amics, adéu

Joan Quintana

Estic trist, molt trist i és que no m'agraden les despedides.

Sí amics lectors, ha arribat el moment del meu adéu i ho faig amb molta pena. El meu cicle ha acabat o almenys sofrirà una interrupció de no menys de dos anys. Han estat quinze anys en-

tranyables de col·laboració continuada a les pàgines esportives de "Llucmajor de pinte en ample" des d'aquell mes de setembre de l'any 1981 que la nostra primera edició va sortir a la llum.

Aquesta és la meua casa i sempre ho serà, però fins i tot del lloc que t'ha vist néixer arriba un dia que te'n has d'anar. Jo ho faig amb el cap ben alt sabent que has complert una etapa donant als meus lectors el millor que he sabut i he pogut. Mai he intentat ofendre ningú -en el cor d'un deportista ho hi ha lloc per a les ofenses- i si ho he fet deman en aquesta la meua darrera crònica, el més humil dels perdons.

Ho vaig anunciar fa dos mesos ("Estic cansat, molt cansat" i "fins i tot és possible que no escrigui mai més en aquestes planes esportives") i és que com ja vaig dir no m'agraden les pressions, amenaces i advertències, referint-me al cas Sebastià Canyelles, i més quan s'actua de bona fe intentant defensar una idea que en aquell moment em va parèixer justa. Ah! i tanta sort que no vaig escriure tot el que pensava. Però ho tenc clar, no som un professional i sempre he dit que amb això tenc un peu a dins i un altre defora, per tant trec el que tenc dins i s'ha acabat. No vull barrallar-me amb ningú per una informació periodística, me dec a una altre professió de la qual me sent molt orgullós. Una tasca que véné realitzant fa 22 anys i per la qual, aquesta sí, donava la vida.

Però no seria just si diguéss, que l'única causa de la meua marxa es el cas anterior. Fa uns dies vaig començar a escriure el que esper que qualche dia sigui el meu primer llibre: "El futbol llucmajorer" - "75 anys d'història" ja que d'aquí, aproximadament dos anys se compleixen les bodes de "Plati" del nostre futbol i esper tenir la meua obra acabada. És un projecte ambiciós, per això necessit posar els cinc sentits amb ell i al final veurem el que passa. I si no surt bé, almenys tendré la satisfacció personal d'haver-ho intentat.

Adéu amics, adéu, ha estat un plaer. ♦

CD Espanya 1a Preferent

Punt final

Text : J. Quintana

- Em sap greu en aquest meu darrer article que escric en aquestes planes, dedicat al CD Espanya de Primera Preferent, no poder fer-ho amb un ascens, ni tan sols narrar els partits que es juguen a la lliga que dona opció a poder pujar de categoria i és que per primera vegada en aquests darrers sis anys, els espanyistes no han jugat la promoció a III Divisió Nacional.

La lliga ha estat molt irregular, s'han guanyat partits molt importants fora de camp per després perdre'n d'altres, a casa, que tiraven per la borda els punts aconseguits com a visitants i fins i tot s'han empatat encontres a Llucmajor, al darrer minut, quan tot semblava indicar que els tres punts volarien del nostre camp.

Espanya, 1 - R. La Victoria, 1

Espanya: Salvà (1), Corbalán (1), Jesús (1), Cosme (1), Marín (1), Romero (1), Ferretjans (1), Isidro (1), Pomar (1), Ruiz (1), Izquierdo (1).

Canvis: S. Martí (1) per Romero i Bonet (1) per Isidro.

Gols: 0-1, m. 67, Mario i 1-1, m.90, Marín.

Comentari: L'Espanya va tornar a aconseguir sumar un punt en els darrers minuts tal com era habitual en aquests darrers partits. Va ser un partit dolent, amb un rival que ha perdut tota opció de lluitar pel títol però que jugarà, no obstant això, la lliga d'ascens.

Casa Miss Jotul, 3 - Espanya, 3

Espanya: Salvà (2), Corbalán (2), Jesús (2), Cosme (2), Marín (2), Isidro (2), S. Martí (2), Ferretjans (2), Pomar (2), Ruiz (2), Izquierdo (2).

Canvis: Romero (1) per Isidro i Forteza (1) per Pomar.

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

Gols: 0-1, m.40, Pomar. 0-2, m.54, Isidro. 1-2, m.59, Fabio. 1-3, m.60, S. Martí. 2-3, m.62, Paris i 3-3, m.93, Paris (p.).

Comentari: El Casa Miss Jotul es va proclamar campió de Regional Preferent quan faltava una jornada per acabar la lliga en empatar a casa davant l'Espanya que sempre va anar per davant al marcador i que només va sucumbir en el temps de descompte.

Espanya, 5 - Alcudia, 0

Espanya: Angel (3), Corbalán (3), Jesús (3), Cosme (3), Marín (3), Isidro (3), S.Martí (3), Ferretjans (3), Pomar (3), Lluís (3) i Izquierdo (3).

Canvis: Salvà (3) per Angel, Juanan (3), per Cosme; Mas (3) per Marín, Forteza (3) per Ferretjans.

Gols: 1-0, m.26, Pomar. 2-0, m.49, Isidro. 3-0, m.50, Pomar. 4-0, m.66, Marín i 5-0, m.72, Cosme.

Comentari: L'Espanya va concloure una irregular campanya amb un excel·lent resultat. L'equip visitant va plantar cara als locals durant els 25 primers minuts però es va enfonsar i els espanyistes haguessin pogut, fins i tot, augmentar el compte. Hem de fer constar les excel·lents intervencions del porter Angel que amb les seves parades va evitar que els de J. Pérez arribaren al final del temps reglamentari sense haver encaixat cap gol. ♦

Cadettes CD Espanya **Ramón Giménez Peset**

Un mitja punta goleador

Text i foto: J. Quintana

Encara record quan jugava amb el "Deresa", i després amb el CF Lluçmajor, naturalment de porter, i tenia al davant un central decidit i valent que en retirava la pilota amb una força tan contundent que un dia un esfèric va arribar a rebentar. M'estic referint a en Ramón Giménez Escudero, que ara ja no juga al futbol perquè els anys no passen debades, però que ha donat a aquest esport un hereu que és tota una promesa.

És en Ramón Giménez Peset, que ja a la temporada passada (1994-95) va ser set vegades pre-seleccionat amb la Selecció Balear. En aquesta edició, i això és que només té quinze anys, ja que fins al 6 de novembre no compleix els setze, ha marcat onze gols a la Copa President i vint-i-set a la lliga que acaba de finalitzar.

A més a més ha estat cridat dues vegades per formar part amb la Selecció Balear Cadette, com a pre-seleccionat. I per aquest al·lot, s'integren Clubs com el Cide o la Salle.

També durant aquesta temporada

ja conclusa, ha jugat quatre partits amb els juvenils i ha marcat quatre gols.

Tota una promesa, com he dit abans. Esperem que la ratxa continuï i aprofitam per felicitar el jugador i tota la seva família. ♦

Ramón Giménez Peset, jugador Cadet del C.D. Espanya.

Aquest és el conjunt de nines i nins que han format part aquest curs 1995/96 de l'Escola de Tennis de Lluçmajor. A la foto, acompanyats del professor, Guillem Socias, el delegat de "Sa Nostra", Llorenç Clar, el batle, Gaspar Oliver i el regidor d'Esports, Joan Puigserver, el dia de l'entrega de premis i trofeus.

C.D. Espanya

Coordina: Joan Quintana Castell

S'ha acabat la competició 1995-96

C.D. Espanya I^a Regional Preferent

Juvenils C.D. Espanya II Regional

Cadets C.D. Espanya II Regi. (Grup B)

Lliga

EQUIPO	PTOS	PJ	PG	PE	PP	GF	GC
Casa Miss-José	81	38	25	6	7	101	53
Felanitx	79	38	24	7	7	80	32
Andraitx	71	38	21	8	9	72	32
Binisalem	69	38	20	9	9	71	43
Rov. La Victoria	66	38	18	12	8	57	39
Xilvar	63	38	18	9	11	87	68
Son Roca	63	38	17	12	9	55	47
Alcúdia	57	38	15	12	11	56	58
La Unión	56	38	16	8	14	64	64
Espanya	53	38	14	11	13	75	54
S'Arracó	50	38	13	11	14	47	54
Consell	49	38	13	10	15	44	48
Génova	48	38	14	6	18	64	72
Ferriolense	45	38	14	3	21	46	63
Soledad	45	38	11	12	15	37	46
Calvià	42	38	10	12	16	46	61
Escolar	36	38	9	9	20	51	75
Petra	36	38	9	9	20	37	79
Montuiri	27	38	6	9	23	36	80
Indep. C/R	14	38	3	5	30	28	86

Lliga

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Petra	30	18	8	4	83	56	62
Escolar	30	19	4	7	99	33	61
Manacor B	30	18	3	9	102	55	57
Porto Cristo	30	18	3	9	85	42	57
Gesa Alc. A	30	17	5	8	81	53	56
Alaró	30	16	4	10	95	61	52
Son Roca	29	15	4	10	81	50	49
Barracar	30	14	6	10	67	53	48
Espanya	30	15	1	14	92	82	46
Badia C. Millor	30	12	8	10	73	54	42
Xilvar	29	11	6	12	52	67	39
Sineu	30	10	6	14	41	59	36
Binisalem	30	5	10	15	53	89	25
Consell	30	7	6	17	53	90	25
S'Horta	30	4	3	23	36	93	15
Usetense	30	1	1	28	19	175	4

Copa President

EQUIP	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
S'Horta	8	7	1	0	39	13	22
Espanya	8	4	2	2	30	17	14
Porreras	8	2	1	5	12	33	7
Alzaida	8	2	1	5	18	27	7
Santanyí	8	2	1	5	10	19	5

Lliga

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Juv. C. Picafort	18	13	4	1	78	30	43
S'Horta	18	14	0	4	67	38	42
Espanya	18	12	4	2	77	31	40
Petra	18	10	2	6	34	33	32
Olimpic	18	8	2	8	72	47	26
Alzaida	18	7	2	9	50	65	23
Santanyí	18	6	3	9	40	49	21
Barracar	18	5	1	12	28	62	16
Villafranca	18	4	0	14	26	60	12
Porreras	18	1	2	15	13	70	5

Infantils C.D. Espanya II Reg. (Grup B)

Lliga

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Espanya	18	16	1	1	135	20	49
Villafranca	18	14	3	4	76	37	36
Felanitx	18	13	5	4	74	40	32
Montuiri	18	8	5	5	54	36	29
Manacor	18	8	4	6	52	50	28
Alzaida	18	8	3	7	50	60	27
Santanyí	18	7	3	8	40	56	24
S'Horta	18	4	3	11	24	59	13
Porreras	18	3	3	12	29	70	12
Barracar	18	0	2	16	20	126	2

Infantils C.D. Espanya Atc. III Reg. (Grup A)

Copa President

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Cala d'Or	10	9	0	1	47	10	27
Ses Salines	10	6	2	2	42	19	20
Espanya	9	6	1	2	45	14	19
Campanet	10	4	0	6	16	32	12
Son Servera	9	2	1	6	18	34	7
Alcúdia	10	0	0	10	7	66	0

Falta contabilitzar el partit:
Son Servera-Espanya (3-5)

Lliga

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Cala d'Or	18	15	2	1	86	13	47
Espanya	18	14	2	2	54	16	44
Arenal	18	12	2	4	60	27	38
Camp Redó	18	9	3	6	35	33	30
Ses Salines	18	7	4	7	68	32	25
Can Pastilla	18	7	2	9	34	44	23
Son Ferriol	18	6	3	9	33	34	21
Son Servera	18	5	1	12	22	47	16
Son Cotoner	18	4	1	13	31	73	13
Soledad	18	1	0	17	3	107	3

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Son Roca	6	4	0	2	25	14	12
Sallista	6	4	0	2	23	16	12
Espanya	6	2	0	4	16	20	6
Constància	6	2	0	4	11	25	6

Alevins C.I.M., C.D. Espanya i
C.D. Espanya Atc. (Grup F)

Lliga

1. CAMPOS	26	25	0	1	145	6	75
2. Manacor	26	25	0	1	148	10	75
3. Olimpic	26	21	1	4	86	30	64
4. Espanya Atc.	26	16	2	8	62	37	50
5. Felanitx	26	16	1	9	79	47	49
6. Espanya	26	15	2	9	50	45	47
7. Santanyí	25	11	3	11	58	60	36
8. S'Horta	26	11	2	13	77	92	35
9. Escolar	26	9	4	13	54	65	31
10. Portocristo	25	5	5	15	39	64	20
11. At. Manacor	26	6	2	18	35	75	20
12. Cardassar	26	4	2	20	28	108	14
13. Barracar	26	3	0	23	27	130	9
14. APA s'Alzinar	26	2	0	24	14	143	6

Benjamins F. 7 C.D. Espanya (Grup D)

Lliga

EQUIPO	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Arenal	16	15	1	0	128	33	46
Montuiri	16	13	0	3	86	47	39
Villafranca	16	11	1	4	94	59	34
Santanyí	16	10	0	6	84	50	30
Espanya	16	6	2	8	52	100	20
Campos	16	4	1	11	39	48	13
Cala d'Or	16	4	1	11	57	82	13
Alzaida	16	3	3	10	61	94	12
Porreras	16	1	1	14	28	116	4

Copa President

Final de Campions

Espanya, 4 - Montuiri, 0
Montuiri, 1 - Espanya, 6

Entre noltros

Naixements

- Laura Gelabert i Rigo, filla de Nativitat i Antoni, nasqué el 5-6-96.
- Nayara Payeras i Abinaret, filla de Llorenç i Maria, nasqué el 16-6-96.
- Andreu Mateu i Llorens, fill d'Andreu i Francisca, nasqué el 21-6-96.
- Daniel Titos i Blazquez, fill de Rafael i Iluminada, nasqué el 28-6-96.
- Esperança Tomàs i Torres, filla de Josep-Antoni i Lúdia, nasqué el 23-6-96.
- Maria Antònia Villalonga i Lastres, nasqué el 27-6-96.

Matrimonis

- Andreu Prohens i Puigserver-Francisca Alfieri i Salvà es casaren l'11-5-96 a l'església de Sant Miquel.
- Juan Gonzalez i López-Margalida Monserrat Grimalt es casaren l'1-6-96 a l'església de Ntra.Sra. de Gràcia.
- Sebastià Vidal i Nicolau i Francisca Julià i Adrover es casaren l'11-5-96 a l'església de Ntra.Sra. de Gràcia.
- Joan Font i Batle i Francisca Pou i Pou es casaren el 22-6-96 a l'església de Cala Blava.
- Gabriel Cirer i Ferriol i Joana Salvà i Puig es casaven el 15-6-96 a l'església de Sant Bonaventura.

Defuncions

- Miquel Mulet i Cirerol, morí el 4-6-96 als 79 anys.
- Joana Aina Clar i Tomàs, morí el 8-6-96 als 79 anys.
- Magdalena Stempel, morí el 12-6-96 als 88 anys.
- Miquel Pou i Amengual, morí el 14-6-96 als 79 anys.
- Ana Maria Puig i Salvà, morí el 15-6-96 als 100 anys.
- Elke Barbel Lübeck, morí el 21-6-96 als 55 anys.
- Joana Aina Oliver i Tomàs, morí el 29-6-96 als 94 anys. ♦

La Palmera

es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

37

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S.L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Passatemps

Sopa de lletres

12 llicenciatures

B	L	S	O	E	R	A	N	U	D	T	G	O	A	Y	G
D	A	O	E	J	B	I	R	C	F	X	B	M	T	A	N
L	C	F	T	U	I	P	E	D	A	G	O	G	I	A	A
F	I	N	B	F	Q	S	B	U	D	H	A	R	T	I	T
A	M	L	A	R	E	I	N	A	G	P	O	Q	F	F	O
D	I	V	I	V	O	C	T	R	D	T	Y	O	X	A	P
R	U	E	M	L	G	O	L	A	S	P	S	H	B	R	C
A	Q	G	O	D	I	L	R	I	M	O	F	Q	T	G	Y
F	O	G	N	X	O	O	H	A	L	E	S	C	X	O	M
O	I	P	O	E	T	G	S	I	B	J	T	M	H	E	T
A	B	A	C	I	S	I	F	E	X	A	E	A	T	G	E
P	I	Y	E	C	R	A	S	B	J	L	R	T	M	U	Z
C	A	I	G	O	L	O	L	I	F	A	D	H	E	M	A

38

Solució del mes passat

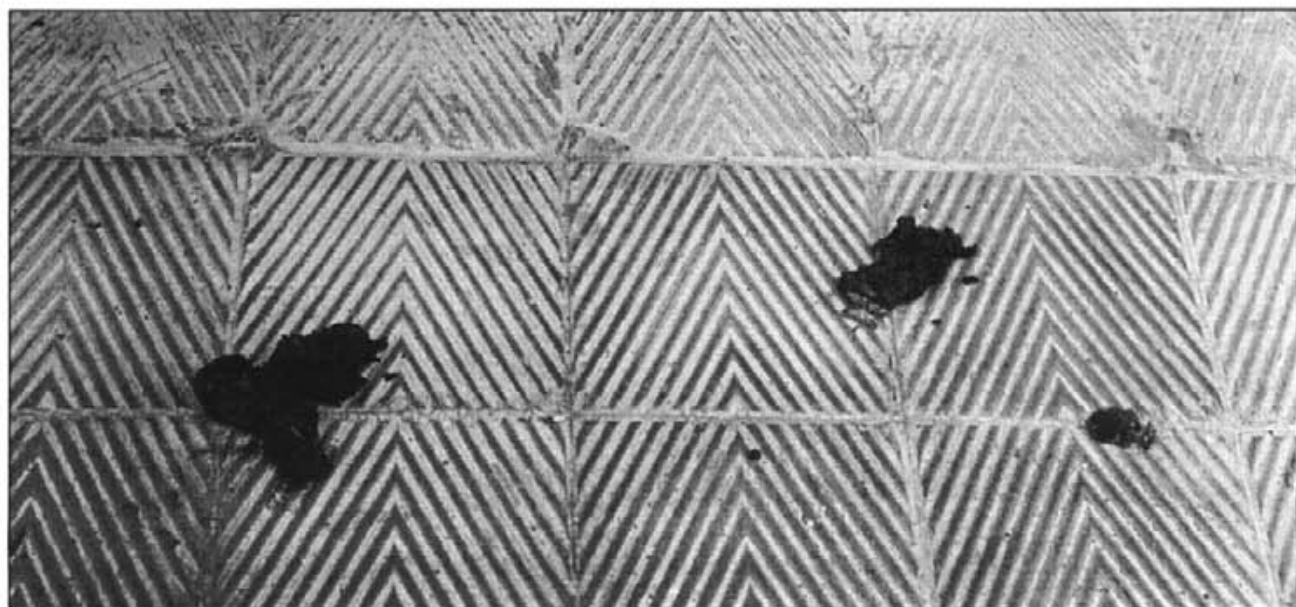
- Judo
- Ciclisme
- Natació
- Futbol
- Atletisme
- Vela
- Hoquei Herba
- Tir amb Arc

Pes forat d'es moix

A Ciutat s'han dictat normes per aconseguir que els cans no embrutin els carrers amb els seus excrements. Els propietaris tenen l'obligació de recollir-los.

Es prendrà alguna mesura al nostre poble que faci que les madones de casa no es cansin d'agranar les merdes dels animals dels veïnats i, en conseqüència, transitar pels carrers es converteixi en una cursa d'obstacles en forma d'excrements? ♦

SYP

AL VOSTRE SERVEI

*Durant les vacances d'estiu seguesqui amb SYP
Fruita del temps, congelats, carnisseria,
refrescs i bons vins*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

TALLERES

AUTOS PONENT, S.L.

 SUZUKI

SERVICIO OFICIAL

*El nou Suzuki Alto ha nascut per
conquistar la ciutat.*

*Amb 993 c.c. i 53 CV. de potència,
mínima distància entre els eixos,
amb un radi de gir de 4'9 m.*

Gran economia de combustible.

*I amb barres de protecció lateral
que proporciona la màxima seguretat.*

RONDA PONENT, S/N. TEL.: 12 02 97
07620 LLUCMAJOR
(MALLORCA)

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

SEAT CORDOBA

AUTO - ELECTRIC
Barceló
S.L.

Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

SERVEI ELECTRÒNIC DE L'AUTOMÒBIL

- REPARACIÓ INJECCIÓ
- AIRE CONDICIONAT
- FRENOS I ABS
- AUTORÀDIO I CASSETTE
- ENERGIA SOLAR
- TACÒGRAFS I L. VELOCITAT
- PRE REVISIONS I.T.V.
- EINA ELÈCTRICA

